

ASIAA JÄSENILLE

mainio

WWW.MTK.FI

2
2017

SATA VUOTTA KASVUA

MTK:n historia on työn ja yhteistyön historiaa → 11

EDUN- VALVONTAA

Johtokunta ajaa jäsenistön asiaa → 26

VETERAANI- VOIMAA

Traktorivanhukset kavalkadissa → 8

"Aistin kokousta seurattessani, että nyt on tunnelma hyvin tiivis." → 25

Vapauden ja vastuun asialla

Vuosi 1917 oli Suomen maatalousväen voimainnäyttö. Orastava haave itsenäisestä Suomesta toteutui. Samaan aikaan levottomuudet yhteiskunnassa kasvoivat ja viljelijäväestö koki asemansa ja toimeentulonsa uhatuksi. Aika oli valmis uudelle etujärjestölle.

MTK on ollut maaseudun tuki ja turva, kun suomalainen yhteiskunta on kokenut valtavan muodonmuutoksen. Köyhästä ja syrjäisestä maasta on tullut eturivin demokratia ja korkean elintason valtio. Viisas kansakunta on eri vaiheissa pitänyt kiinni huoltovarmuudestaan. Todellista itsenäisyyttä on vain silloin, jos maa kykenee tuottamaan ruokaa kansalaisilleen.

Järjestömme on sopeutunut ajan haasteisiin. Alkuaikojen maanomistuskysymyksistä siirryttiin jälleenrakennukseen ja siirtoväen asuttamiseen. Luontevana jatkona oli mukautuminen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamiseen osana keskitettyä tulopolitiikkaa.

MTK on myös aina osannut katsoa maailmalle ja tunnistanut muuttuvan kilpailutilanteen paineet. Maaseudun ja koko yhteiskunnan murros globalisaation pyörteissä jatkuu edelleen.

Maanviljely ja metsätalous kumpuavat maasta. Maa on tärkein tuotannontekijä, eikä sitä enää valmisteta. Maankäyttökysymys, oikeus omaan maahan, näyttelee keskeistä osaa MTK:n sadassa vuodessa. Taistelu talonpoikaisesta vapaudesta on jatkunut itsenäisen Suomen varhaisvuosista tähän päivään. Maanomistuksella rakennettiin yhtenäinen kansakunta ja taattiin yhteiskuntarauha myrskyisinä vuosina. Samalla valettiin vahva perusta suomalaiselle perheviljelmälle sekä perhemetsätaloudelle.

Sitten nousivat pintaan ympäristökysymykset ja sen jälkeen EU-jäsenyys. Maaseudulla kammoksuttiin ylhäältä päin tulevaa ohjausta, joka rajoitti oikeutta omaan elinkeinon. Näissäkin kysymyksissä maa- ja metsätalous ovat osoittaneet mukautumiskykynsä. Uhat voidaan kääntää mahdollisuuksiksi. Ympäristönhoidosta ei kannata vaieta, sillä olemme maailman huippua millä tahansa mittareilla mitattuna. EU-politiikkakin otettiin haltuun nopeasti. On vaikeutettava siellä, missä päätökset tehdään.

MTK on aina ymmärtänyt sen, että vapautta ei ole ilman vastuuta. Suomalainen viljelijä ja metsänomistaja kantavat vastuunsa arvojensa mukaisesti. Elinkeinojamme ei ole ilman puhdasta ja tuottavaa maata ja vesiä. Niistä pidetään huolta nyt ja tulevaisuudessa.

Lähdemme uudelle vuosisadalle itseemme luottaen ja ylpeinä elinkeinoistamme. Maaseutu pursuu kasvualoja ja kasvun alustoja. Niistä me rakennamme vahvaa kasvuyrittäjyyttä.

Juha Marttila
puheenjohtaja, MTK
Twitter: @Marttila Juha

MTK

Klaus Hartikainen,
päätoimittaja

Lähetä palautetta!
mainio@mtk.fi
Twitter: @KLAUHAR

Tulevaisuus yhdessä

MTK-KESKUSLIITTO SEKÄ USEAT jäsenliittomme ja yhdistyksemme juhlivat tänä kesänä ja syksynä satavuotista taivaltaan eri puolilla samalla, kun me kaikki juhlimme itsenäistä Suomea. Juhlavuotemme tapahtumien kirjo on monimuotoinen samaan tapaan kuin MTK:n jäsenistö ja järjestön historia.

Tämä Mainion erikoisnumero kertoo MTK:n ja maaseutumme historian vaiheista. Vaikka MTK:n rooli ja vaikuttamisen keinot ovat vuosien varrella muuttuneet ja haasteet kasvaneet, olemme satavuotiaanakin vahva ja asiantunteva vaikuttaja valtakunnan joka tasolla.

Helsingin yliopiston tutkimus lukee MTK:n maamme kolmen merkittävimmän lainvalmisteluun vaikuttavan etujärjestön joukkoon. Viestintätoimisto Tekirin tuoreen Luottamuspuutarin mukaan myös kuluttajien luottamus MTK:hon on etujärjestöjen kärkeä.

Vaikuttaminen edellyttää luottamusta ja luottamuksen rakentaminen asiantuntijuutta. Kuluttajien ja päättäjien luottamukseen vaikuttaa vahvasti elinkeinojamme vastuullinen toiminta ja siitä viestiminen. Järjestön ja elinkeinojamme hyvä maine kantaa ja auttaa kestämään kriisejä. Syödään juhluvuo-

tenamme yhdessä, tavataan ystäviä, kollegoita, sidosryhmiä ja kuluttajia, ollaan ammattiyhdistyksiä työstämme ja kerrotaan siitä. Kiitetään kuluttajia siitä, että he suosivat kotimaista, ja vahvistetaan asemaamme myös epäilijöiden parissa rakentavasti keskustellen.

Juhlavuoden ohjelman ja viestintämateriaaleja juhluvuo-

vuoden tapahtumien tueksi löydät MTK 100 -verkkosivuilta osoitteista kasvutarinoita.fi ja mtk100.fi. Muista ilmoittaa tapahtumasi sivuston tapahtumakalenteriin.

Seuraava Mainio ilmestyy
27.9.2017.

Erkki Voutilainen

MTK 100
-historianumero
kertoo MTK:n ja sen
jäsenten uurastuksesta
maaseudun
elinkeinojen parissa

11

8 MENOSSA MUKANA

Juhlaa jokaiselle

MTK juhlii kesän mittaan muun muassa pääkaupungissa, Punkaharjulla Suomen metsämuseo Lustossa, Farmarissa Seinäjoella sekä Porin SuomiArenassa. Tule mukaan tai seuraa tapahtumia netin suoratoistolähetuksista!

Uolevi Oristo

23

Erkki Voutilainen

16

SISÄLTÖ

Yhdistykset

MTK-Leppävirta juhlii komeasti

MTK-LEPPÄVIRTA POHJOIS-SAVOSSA ON yksi tänä vuonna 100-vuotisjuhlia viettävä yhdistys. Yhdistyksellä on monipuolista toimintaa. Paikalliset maidontuottajat käyvät yläasteella kertomassa viljelijäntyöstä, ja kotitaloustunnilla oppilaat tekevät ternimaidosta pannaria. Heinäkuun alkuun on suunniteltu Päivä maalla -tapahtumaa. Yhdistys on myös virittelemässä kunnan ja naapuriyhdistysten kanssa Virma-hanketta.

- Maaseutuparlamentti järjestetään Leppävirralla 1.–3.9. Siellä olemme mukana MTK:n osastolla, kertoo MTK-Leppävirran sihteeri **Kari Tiitinen**.

Yksi juhlavuoden tapahtumista on valokuvanäyttely. Se on liitetty Suomi 100 -ohjelmaan, minkä myötä yhdistys on saanut juhlavuoden logon käyttöönsä.

- Näyttely on ollut esillä kunnan kirjastossa ja kunnantalon aulassa. Se on tarkoitus viedä Maaseutuparlamentin ajaksi Vesileppis Arenalle nähtäväksi, ja 100-vuotisjuhlissa näyttely heijastetaan juhlasalin seinälle. Valokuvien saanti on ollut vaikeaa, koska kriteerinä oli maatalouteen liittyviä töitä esittävät kuvat. Näyttelyn eteen on johtokunta tehnyt ison työn, kertoo Tiitinen.

100-vuotisjuhlia MTK-Leppävirta viettää 1.10. Juhla alkaa jumalanpalveluksella Leppävirran kirkossa ja jatkuu Vesileppis Arenan salissa, johon katetaan juhla-lounas noin 200 henkilölle. Ohjelmassa on juhlapuhe, historiikin esittely, mahdolliset muistamiset ja musiikkia.

Henrik Tikkanen

11 MTK 100 VUOTTA

Sata vuotta kasvua

MTK:n satavuotinen historia on työn, yhteistyön, edunvalvonnan ja merkittävien saavutusten juhlaa.

PALSTAT

4 Laari

31 Historiaristikko

JULKAISIJA Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Simonkatu 6, PL 510, 00101 Helsinki, Vaihde 020 4131, www.mtk.fi
PÄÄTOIMITTAJA Klaus Hartikainen, viestintäjohtaja, MTK, toimitussihteeri Virpi Siitonen (MTK) **TOIMITUSNEUVOSTO** Tuula Dahlman, Klaus Hartikainen, Eero Isomaa, Heli Mutkala-Kähkönen, Paavo Myllymäki, Pertti Ruuska, Virpi Siitonen, Matti Voutilainen **TOIMITUS JA ULKOASU** Viestilehdet Oy, PL 440 (Simonkatu 6) 00101 Helsinki, www.viestilehdet.fi
PAPERI PEFC-sertifioitu UPM Fine 100 g/m² **PAINO** PunaMusta Oy, Joensuu 2017 ISSN 2242-8712 **OSOITTEENMUUTOKSET** tiina.harju@mtk.fi tai 020 4132253 **KANSIKUVA** Erkki Voutilainen / Maaseudun Tulevaisuuden kuva-arkisto

Nuoret luottavat MTK:hon

MTK sijoittuu Luottamuspuntarissa työmarkkinajärjestöjen kärkeen yhdessä Suomen Yrittäjien ja Akavan kanssa. Luottamuspuntarilla mitataan suomalaisten luottamusta eri yhteisöjä kohtaan. Tutkimuksessa on mukana 78 organisaatiota 11 eri viiteryhmästä. Luottamus MTK:ta kohtaan on huomattavan

suurta 15–44-vuotiaiden keskuudessa, ja miehet pitävät MTK:ta jonkin verran luotettavampana kuin naiset. Akateemisesti koulutetut sekä johtajat, yrittäjät ja ylemmät toimihenkilöt eivät pidä järjestöä erityisen luotettavana.

MTK jää kuitenkin kaikkien organisaatioiden keskiarvosta, sillä työmarkkinajärjestöt ovat puolueiden jälkeen tutkimuksen vähiten luotettu toimiala.

LÄHDE Luottamuspuntari 2017 (Tekir)

Kunniaa kotimaiselle

Suomalaisen ruokakulttuurin edistämissäätiö ELO:n Vuoden Kokki -kisan tämänvuotisissa annoksissa näkyi sata vuotta täyttävä Suomi. Annosten tuli olla kunnianosoituksia kotimaisille raaka-aineille ja suomalaisuudelle.

MTK halusi olla mukana mahdollistamassa kisoja, sillä hyvä ruoka ja onnistunut makuelämys lähtee aina hyvistä raaka-aineista. Vuoden Kokki -kilpailu on toiminut monen huippukokin uran ponnahduslautana.

TEKSTI EMMA PIHKALA

Emilia Kangasluoma

Vuoden Kokki 2017 -kilpailun voitti Mattias Åhman Ravintola Bhogasta.

HERKKUJEN SUOMI JÄLLEEN ELOKUUSSA

Suosittu lähiruokatapahtuma Herkkujen Suomi järjestetään jälleen 3.–5. elokuuta Helsingin Rautatientorilla. Tapahtuma tarjoilee tänä vuonna kotimaisen ruuan ja oluiden helmiä yhtenäisellä ja avoimella alueella, jossa on mahdollista nautiskella herkuis-ta tai ostaa ruokaa mukaan. Lähde mukaan näytteilleasettajaksi!

LISÄTIETOJA mtk.fi/herkkujensuomi

Henrik Kettunen

Herkkujen Suomi on lähiruuan tuottajien ja kuluttajien tärkeä kohtauspaikka.

MUUTOKSIA MAANKÄYTTÖÖN

Maankäyttö- ja rakennuslain odotetut muutokset astuivat voimaan 1.5.

Ely-keskusten viranomaisneuvottelut ja valitusoikeus ovat olemassa vain vaikutuksiltaan valtakunnallisissa ja maakunnallisesti merkittävissä asioissa. Maanomistajien, yhdistysten sekä liiton osalta muutos on merkittävä ja avaa mahdollisuuden ja myös tarpeen aktiiviseen edunvalvontaan.

Maisematyö lupaa ei voida määrätä koskemaan metsätaloustoimenpiteitä yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella.

Jo olemassa olevaan maaseutuyritykseen kuuluvan maa- ja metsätalouden tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen saa rakentaa ilman suunnittelutarveratkaisua.

TEKSTI LEENA PENTTINEN

NIMITYKSET

Heidi Siivonen aloitti 20.3. maaseutunurten asiamiehen sijaisena MTK:n järjestöryhmässä.

Anna-Rosa Asikainen aloitti 3.4. lakimiehenä MTK:n metsälinjalla sekä ympäristö ja maankäyttö -ryhmässä.

Timo-Matti Torppa aloitti 1.3. aluejohtajana Maanomistajien Arviointikeskuksen Seinäjoen toimipisteessä.

Helena Ålgars aloitti 1.5. Maanomistajien Arviointikeskuksen toimitusjohtajana.

PELTOTREFFIT PALKITTIIN

Yhdistysten Vuoden 2016 Helmi julkistettiin 12.4. MTK:n valtuuskunnan kevätkokouksessa. Voittajaksi valikoitui MTK Lounais-Hämeen ja MTK Tammelan yhdistysten järjestämä, jäsenistölle suunnattu Peltotreffit-tapahtuma.

Sanne Katainen

Helmi-palkinnon vastaanottivat Marko Virtaranta (vas.), Mika Hannu ja Antti Jaakkola.

KUVAA #MUNMETSÄ

Maaseutunuorten valokuvakilpailun tunnus on #mun-metsä. Millainen on sun metsä? Virkistys- ja lepopaikka, harastusten kohde, työpaikka vai jotain ihan muuta? Ota kuva ja voita kopteri! Osallistua voi kuka tahansa iästä, asuinpaikasta tai muusta taustasta riippumatta.

Kilpailuun toivotaan kuvia metsässä kaikkina vuoden aikoina, siksi kisa on jaettu osakilpailuihin. Kilpailun ensimmäinen osa päättyy 31.5.2017, toinen 30.9. ja kolmas 31.12.2017. Voittajat valitaan kunkin osakilpailun päätyttyä osittain yleisöäänestyksellä (mm. Farmari ja SuomiAreena) ja osittain tuomariston päätöksellä.

OSALLISTUMISOHJEET maaseutunuoret.fi

MTK 100 vuotta -erikoisnumeron historia-aiheinen ristikko löytyy sivulta 31.

Arviointikeskus

Tuottajien omistama lakitoimisto

Olemme Maanomistajien Arviointikeskus Oy:ssä erikoistuneet maa- ja metsätaloustuottajien sekä kiinteistönomistajien lakiasioihin sekä kiinteistöarvioiden laatimiseen. Olemme lakitoimisto, jossa on perinteistä laajempi ja erikoistunut palvelutarjonta. Toimihenkilömme työskentelevät toimeksiantojen parissa ympäri Suomea. Palvelemme asiakkaita neuvonnasta oikeudenkäynteihin asti.

Voitte ottaa yhteyttä lakimiehiimme ja auktorisoituihin kiinteistö- arvioijiimme kaikissa oikeudellisissa- ja kiinteistöarviointitilanteissa

Arviointikeskuksen asiantuntijat

Helena Ålgars
toimitusjohtaja, VT
p. 0500 665 655

Aulikki Kiviranta
lakimies, OTK, AKA,
KHK, senior advisor
p. 0400 101 309

Timo Torppa
lakimies, VT
aluejohtaja
p. 040 138 5890

Kiinteistöt ja rakentaminen, tieasiat, kaavoitusasiat, maankäytösopimukset ja kehittä- miskorvaukset, tuulivoimasopimukset, ympäristöasiat ja -luvut, luonnonsuojelu-oikeus, maa-ainesasiat ja kaivoslainsäädäntö, maaperän saastuminen ja jäteasiat, vahingon- korvausasiat, riita-asioiden neuvottelut ja oikeudenkäynnit, perhe- ja jäämistöasiat, SPV-asiat

Antti Orama
arviointipäällikkö
DI, AKA, KHK
p. 0400 488 680

Matti Äjjää
kiinteistöarvioija
DI, AKA, KHK
p. 0400 157 175

Vesa Hakola
kiinteistöarvioija
AKA, aluejohtaja
p. 0400 507 222

Sirpa Haapanen
hallintopäällikkö
p. 040 502 2874

Lunastustoimitukset ja -korvaukset, kaupunkimaan arviointi, maa- ja metsätaloustaloustuottajien ja toimitilakiinteistöjen arviointi, yhteiskuntarakentamisen arviointiprojektit

Asiakaspalvelu, päämiesten lunas- tuskorvaukset, markkinointivies- tintä, projektit, hallinnolliset asiat

www.arviointikeskus.fi

www.facebook.com/arviointikeskus

www.twitter.com/arviointikeskus

ESPOO

p. 020 7411 050

SEINÄJOKI

p. 020 7411 066

OULU

p. 020 7411 064

METSÄ TUOTTAA MUUTAKIN KUIN MIELENRAUHAA

Metsän hoitoon ja tuottavuuteen voit vaikuttaa, säähän et. Siksi ainoa tapa varmistaa, että metsä antaa arvoisensa tuoton, on vakuuttaa se kattavasti. Tutustu metsävakuutukseemme osoitteessa op.fi/metsa tai soita 0100 0500 (pvm/mpm) ja varaa aika konttoriin. Vakuutuksen myöntää OP Vakuutus Oy.

Täysin uusi Volkswagen Crafter. Vuoden Pakettiauto 2017.

Laajin voimalinjavalikoima ja innovatiivisimmat kuljettajaa avustavat järjestelmät tekevät Crafterista parhaan työpaikan kuljettajalle.

Uusi Crafter. Nyt jälleenmyyjillä.

Vuoden Pakettiautossa 2017 on huomioitu erityisesti ammattilaisten tarpeet. Crafter on ensimmäinen pakettiauto, jossa on 8-vaihteinen automaattivaihteisto kaikille vetotavoille: etu- ja takavedolle sekä 4MOTION-nelivedolle. Uusi Crafter vastaa kaikkiin kuljettajan toiveisiin. Crafteriin on saatavilla jopa 15 kuljettajaa avustavaa järjestelmää, esimerkiksi perävaunuavustin Trailer Assist. Tutustu osoitteessa volkswagen-hyotyaatot.fi.

Paras kuljettaa varmasti.

Hyötyautot

JUHLAA JOKAISELLE

Kesäkuun 9.–10. päivinä vietetään maaseudun elinkeinojen superviikonloppua Helsingissä.

TEKSTI BETTINA LINDFORS

MTK kutsuu juhlimaan sekä jäsenet, sidosryhmät että suuren yleisön. Juhlaviikonlopun tapahtumiin on mahdollista osallistua myös etänä, sillä niistä on suoratoistolähetyksiä Maaseudun Tulevaisuuden ja MTK:n verkkosivuilla.

MTK:n 34. liittokokous ja järjestön 100-vuotisjuhla järjestetään 9.–10.6. Helsingin messukeskuksessa.

Lauantain juhla huipentuu Maan ja metsän laulu -juhlanäytelmän ensiesitykseen. Näytelmä on elämysmatka maa- ja metsätaloustuottajien ja heidän järjestönsä vaiheisiin.

Historia kohtaa nykypäivän työkonkavalkadissa ja Kasvun juhlassa perjantaina

9.6. kello 9–15 Helsingin Rautatietorilla. Ihmeteltävää ja koettavaa on niin aikuisille kuin lapsille. Kavalkadi lähtee liikkeelle klo 13 Rautatietorilta Mannerheimintietä pitkin kohti Messukeskusta. Yleisöjuhla jatkuu klo 15 asti. Tapahtuma-alueelle on vapaa pääsy.

Farmarissa synttärikahvit 16.6.

Farmari 2017 järjestetään 14.–17.6. Seinäjoella. Juhlahumu näkyy ja kuuluu ulkona MTK:n teltoissa ja tapahtumissa Seinäjoki-areenassa. MTK:n osasto kokoaa yhteen järjestön kaikki tasot metsästä maatalouteen pääteemalla ammattiyhteistyö sekä yrittäjien hyvinvointi ja jaksaminen. Osastolla voit myös tutustua järjestökoulutukseen ja jäsenpalveluihin sekä antaa evästyksesi järjestölle. Osastolla

menossa mukana on myös MTK:n juhluvuoden yhteistyökumppaneita.

MTK on yksi Farmarin pääyhteistyökumppaneista. Farmarin 16.6. aamupäivässä on ohjelmassa Kasvu Open -seminfaali ”Maaseudun kasvupolku” ja noin kello 11–12.30 areenassa MTK 100 -synttärikahvit, joilla puhujina ovat muun muassa ministeri **Jari Leppä** ja MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila**, maaseutunuorten puheenjohtaja **Jarno Tuoninen** ja MTK-Etelä-Pohjanmaan toiminnanjohtaja **Yrjö Ojaniemi**.

Koomikko, muusikko **Jope Ruonansuu** viihdyttää jäseniämme, kun nautimme 100-vuotissynttärikahvit. Kaikki MTK:n jäsenet ovat lämpimästi tervetulleita mansikkakakkukahville.

MTK:n asiantuntijoita ja maaseutu-

Historiallinen konenäyttely on esillä Rautatietorilla Helsingissä 9. kesäkuuta. Kuvassa Avance-moottoriaura, joka oli ensimmäinen sarjatuotettu pohjoismainen traktori (1913–19).

Uolevi Oristo

**Vuoden 2017 Metku-päivät
vietetään teemalla Metsä
sydämessä Suomen metsämu-
seo Lustossa Punkaharjulla.**

*Suomi
Finland*
100

nuoria on tavattavissa osastollamme ko-
ko Farmarin ajan. Iltapäivisin trubaduuri
Heikki Olavi kitaroineen viihdyttää
niin MTK:n teltoissa kuin ulkonakin.
Illalla 16.6 maaseutunuoret kerääntyvät
perinteiseen kesätapaamiseen Rytmikor-
jaamolle, jossa iltajuhlaa tahdittaa Tela-
ketju. Iltabileisiin on vapaa pääsy.

Metsäkulttuuripäivät

MTK ja metsänhoitoyhdistykset ovat
mukana Metku-metsäkulttuuripäivillä
Suomen metsämuseo Lustossa 16.–18.6.
Punkaharjulla.

Metsäkulttuurin lisäksi tarjoamme jä-
senillemme kakkukahvit sekä Kairankul-
kijoiden Se, Vain Elämää! -teatteriesityk-
sen. Esitys kertoo ”elämän eri aiheista,
kodinkoneista ja metsän siimeksestä”
kitaran ja huuliharpun siivittämänä.

Metsäkulttuuripäivillä on tekemistä
koko perheelle metsäleikeistä metsäsu-
hdekliniikkaan ja tervanpoltosta mootto-
risahauksen SM-kilpailuun. Tapahtu-
ma-alueelle on vapaa pääsy.

Maaseudun keidas Porissa

MTK:n satavuotisjuhlinta näkyy, kuu-
luu ja maistuu Porin SuomiAreenassa

LISÄTIETOJA

Seuraa MTK 100 -tapahtumia,
tarkista aikataulut ja ilmoita oman
yhdistyksenne tapahtumasta kal-
lenteriin: kasvutarinoita.fi tai mtk.fi

* mtk.fi/liittokokous, [mtk.fi/tyoko-
nekavalkadi](http://mtk.fi/tyoko-
nekavalkadi) ja mtk.fi/farmari

* **Twitter:** @MTKry

* **Facebook:** @MTK

* **Instagram:** @mtk.ry

* **Tunnukset:** #mtk100 #kasvu-
tarinoita #suomi100

”Työkonekavalkadi, kasvun juhlaa ja synttärikahveja.”

10.–12.7. toiminnallisella Maaseudun
keidas -alueella yhdessä järjestö- ja yri-
tyskumppaneiden kanssa. Maaseudun
keidas on osa Kansalaistoriaa ja sijaitsee
Rumpalinpuistossa. Luvassa on sekä
asiaa että viihteellistä ohjelmaa.

MTK 100 -paneelikeskustelu pidetään
Antinkatu 5:n lavalla 10.7. klo 15.15–
16.30. Teemana on Biotalous – ilmasto-
muutoksen syntipukki vai ratkaisu?

Keskustelijoina ovat MTK:n puheen-
johtaja Juha Marttila, ministeri **Kimmo
Tiilikainen**, **Mari Pantsar** Sitrasta ja
Otto Bruun Suomen luonnonsuojelu-
liitosta. Keskustelun juontaa Maaseudun
Tulevaisuuden toimittaja **Eija Mansik-
kamäki**.

MTK 100 -torivartti pidetään 11.7.
klo 15.40–16.00 MTV3-lavalla otsikolla
Puusta vai muusta? Torivartissa Uusi
puu -hankkeen asiantuntija **Eveliina
Pokela** testaa kilpailijoiden materiaali-
tuntemusta.

Torivartissa 12.7. klo 9.20–9.40 on
vuorossa maaseutunuorten torivartti ot-
sikolla Kesää keitossa. Keitosta hämmen-
tää maaseutunuorten asiamies **Heidi
Siivonen**, ja leikkimielisen kisan juontaa
ruokakulttuuriasiamies **Anni-Mari Sy-
väniemi**. ●

KUNNIAMERKIT

Liittokokouksessa jaettavien
kunniamerkkien ja myöhemmin
eri tilaisuuksissa jaettavien MTK:n
kultaisten ansiomerkkien saajien
nimet löytyvät MTK:n nettisivulta
9.6. klo 13 osoitteesta
mtk.fi/kunniamerkit

WFO HELSINGISSÄ

Maailman viljelijäjärjestö WFO
(World Farmers' Organization) pi-
tää yleiskokouksensa 12.–15.6.
Finlandia-talossa Helsingissä.
Yleiskokousta isännöivät MTK,
SLC ja Pellervo osana MTK 100 ja
Suomi 100 -juhluvuotta.

Yleiskokoukseen osallistuu vil-
jelijäjohtoa kaikista maanosista
sekä asiantuntijoita monista kan-
sainvälisistä järjestöistä ja insti-
tuutioista. Kokouksessa valitaan
myös WFO:n uusi
puheenjohtaja.

LISÄTIETOJA

WFO yleiskokouksen
nettisivut,
www.wfo-oma.com/GA2017

JUHLAVUODEN PÄÄYHTEISTYÖKUMPPANIT

RAISIO agro

Nordea

LÄHITAPIOLA

HKSCAN

YARA

ISKU

VALTRA

Nordea

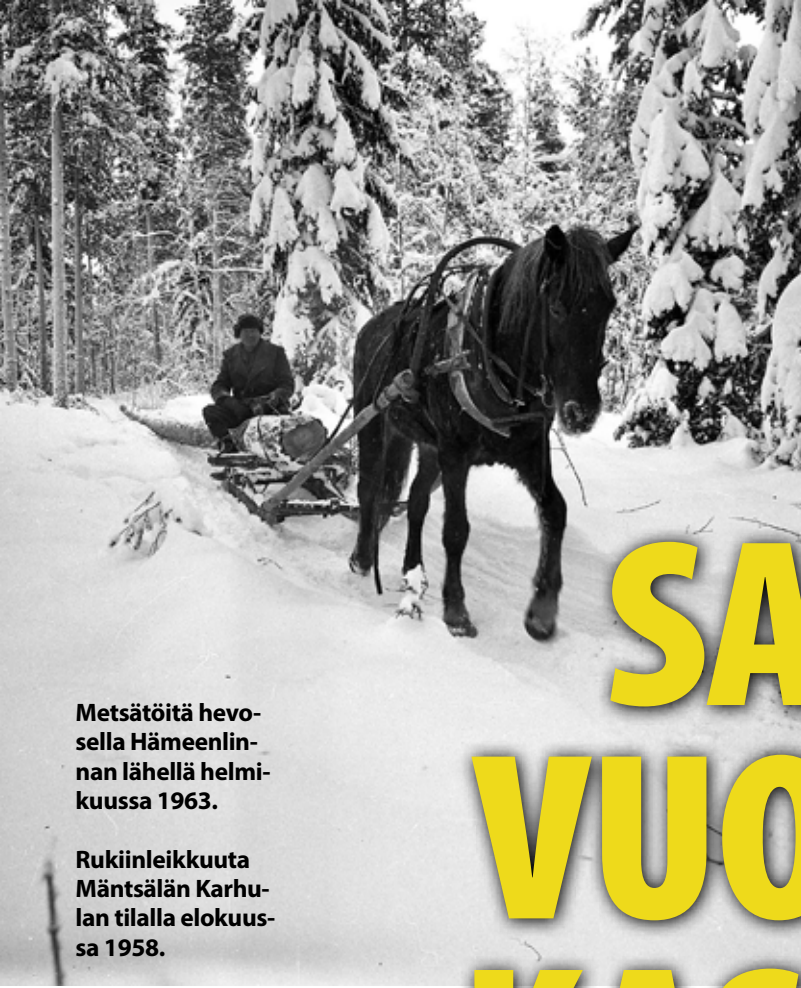
Onnea MTK 100!

Suomalaisen maaseudun elinvoima varmistetaan tukemalla kasvua ja yrittäjyyttä. Haluamme jatkossakin rohkaista investoimaan tulevaisuuteen sekä tarjota turvaa ja jatkuvuutta kaikissa elämäntilanteissa.

www.nordea.fi/mtk

NORDEA, 0200 2121 (PVM/MPM), NORDEA.FI

Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliike, Nordea Bank AB (publ), Ruotsi

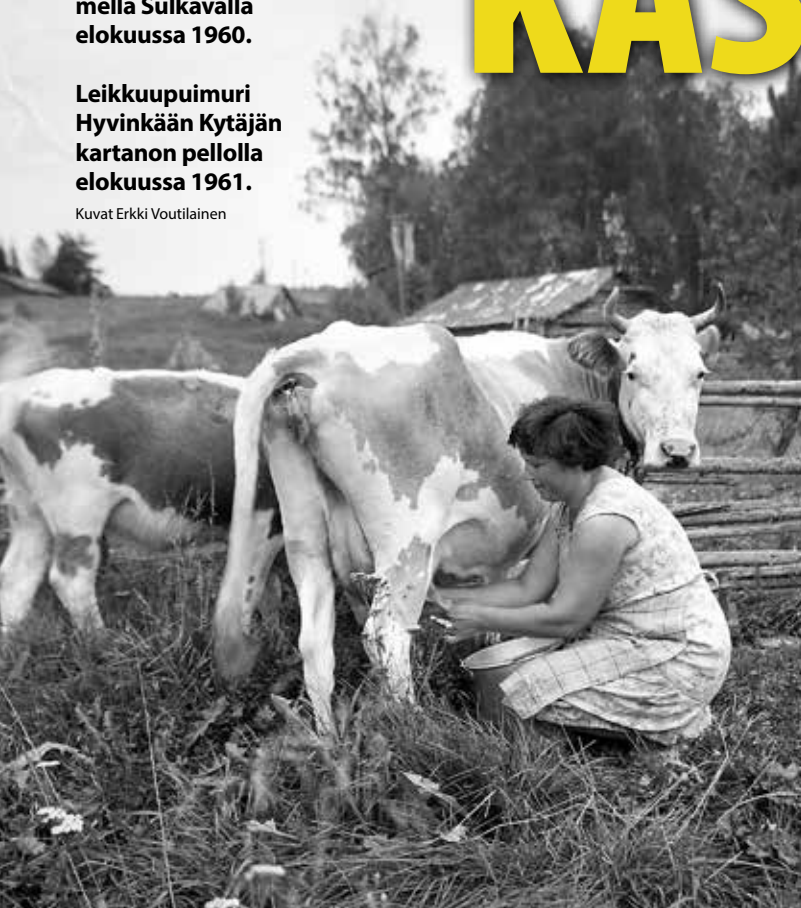
Metsätöitä hevosella Hämeenlinnan lähellä helmikuussa 1963.

Rukiinleikkuuta Mäntsälän Karhulan tilalla elokuussa 1958.

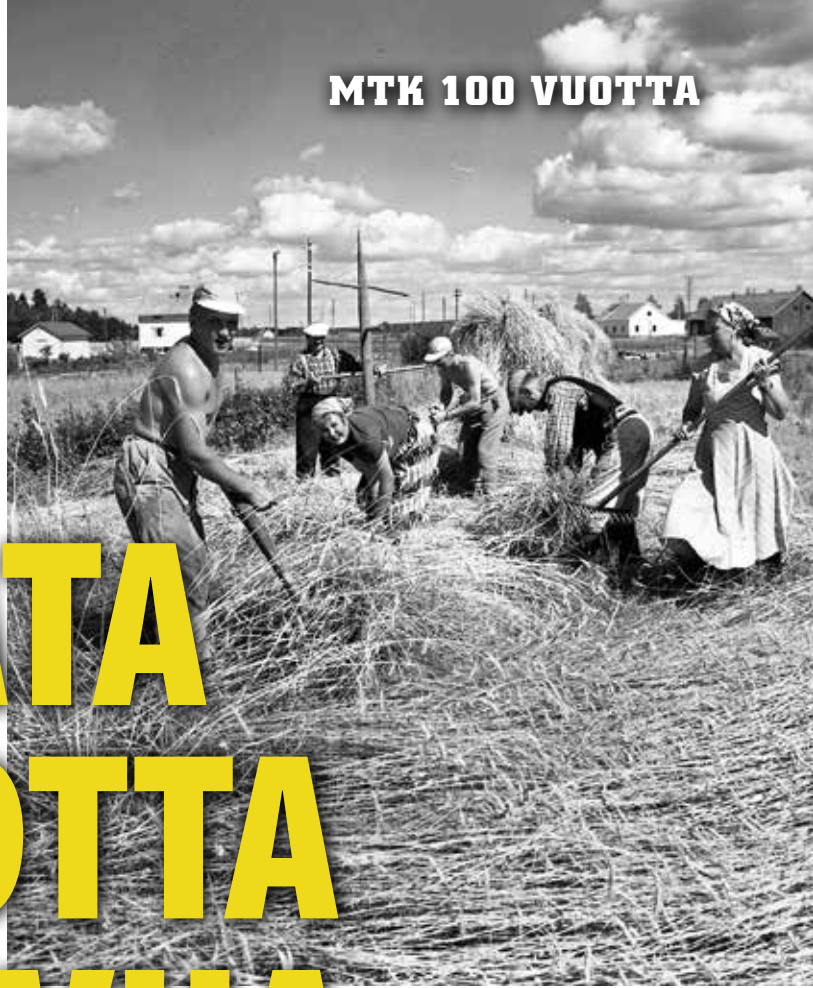
Käsinlypsyä laitumella Sulkavalla elokuussa 1960.

Leikkuupuimuri Hyvinkään Kytäjän kartanon pellolla elokuussa 1961.

Kuvat Erkki Voutilainen

SATA VUOTTA KASVUA

MTK:n historia on ollut työn, yhteistyön ja edunvalvonnan historiaa, josta tähän artikkeliin on koottu tärkeimpiä virstanpylväitä. MTK:n 100-vuotishistoriateos ilmestyy myöhemmin tänä vuonna.

TEKSTI VIRPI SIITONEN // KUVAT MTK:N JA VIESTILEHTIEN ARKISTOT SEKÄ NIMETYT KUVAAJAT

MTK:n toimitilat ovat sijainneet vuodesta 1921 Helsingin keskustassa Simonkatu 6:ssa. Kuvassa Maalaistentalo 1950-luvulla.

Vestelihtien arkisto

MTK hankki oman tunnuksen, sahran. Se otettiin käyttöön vuonna 1925.

Uusi tunnus julkistettiin Turun liittokokouksessa vuonna 2007. Lipun MTK sai kesäjuhlassaan Savonlinnassa vuonna 1929.

Mikko Siitonen

Maataloustuottajien järjestäytyminen lähti liikkeelle 1900-luvun alussa ja johti MTK:n perustamiseen syksyllä 1917.

Maataloustuottajien taloudellisen ja ammatillisen järjestäytymisen ensimmäinen askel oli Maanviljelijäin Yleisen Liiton (MYL) perustaminen helmikuussa 1908. Yhteistyöhön haluttiin saada kaikki maanviljelijät, myös pienviljelijät. Liiton toiminta oli kuitenkin tuloksetonta, ja se päätettiin lopettaa joulukuussa 1912.

Maanviljelijöiden ja heidän järjestöjensä voimat oli tarpeen koota, sillä ensimmäinen maailmansota oli tuonut mukanaan monenlaisia ongelmia elintarvike- ja maataloustuotantoon.

Aloitteen maataloustuottajien järjestön perustamisesta teki Pellervo-Seuran johtokunta ja erityisesti johtokunnan puheenjohtaja **Hannes Gebhard** helmikuussa 1917. Maaliskuussa 1917 päätettiin Maataloustuottajain Keskuskomitean perustamisesta. Toimivaksi elimeksi perustettiin Maataloustuottajain Valtuuskunta.

Suuri helluntaikokous

Keskuskomitea kutsui koolle maanviljelijäin kokouksen Helsinkiin, sillä tarvittiin voimakasta järjestöä maanviljelijöiden asioiden hoitamiseen.

Suomen maanviljelijöiden vapaa, valtiosta ja puolueista riippumaton talouspoliittinen järjestö, Maataloustuottajain Keskusliitto (MTK), perustettiin maanviljelijöiden suuressa helluntaikokouksessa 28.–29.5.1917 Vanhalla Ylioppilastalolla Helsingissä. Kokoukseen osallistui 700–800 henkilöä. Muodollinen perustaminen siirtyi syksyyn.

Keskus-, piiri- ja paikallisjärjestöjen sääntöjen laatiminen ja muu järjestäytymistyö annettiin Maataloustuottajain Valtuuskunnan tehtäväksi yhdessä kokouksen valitseman erityisen valiokunnan kanssa.

Piiriliittojen edustajat kokoontuivat 18.9.1917 perustamaan Maataloustuottajain Keskusliittoa. Kokouksessa hyväksyttiin järjestölle säännöt. Sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin tohtori **Juho Jännes**.

Sääntöjen mukaan tuottajajärjestön tuli ”valvoa maataloustuottajain etuja yhteiskuntataloudellisella ja kunnallisella alalla, sovitella maataloudessa sattuvia työriitoja sekä edistää sellaisten parannusten aikaansaamista maataloustyöväen oloihin, että se tuntee elinehtonsa turvatuksi ja viihtyy ammatissaan”.

Järjestön nimi pysyi samana vuoteen 1992 saakka, jolloin se muuttui Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y:ksi. Muu-

toksella haluttiin tuoda esiin metsän roolia järjestön toiminnassa.

70-luvun alussa 446 yhdistystä

Valtakunnallisen järjestön kenttäorganisaatio rakentui paikallisyhdistyksistä ja niiden vaali-piirejä noudattaen alueellisista piiriliitoista.

Suurin osa piiriliitoista perustettiin vuonna 1917, mutta useimmat jouduttiin perustamaan uudelleen vuosina 1919–26. Keski-Pohjanmaan piiriliitto perustettiin vuonna 1922, Kainuun ja Lapin liitot vuonna 1945. →

”**Viljelijöiden voimat oli tarpeen koota.**”

Emäntä lypsällä Joutsassa kesäkuussa 1960.

Markku Vuorikari

Heikki Haavisto teki pitkän päivätyön MTK:n äänitorvena.

MTK:n viisi viimeistä puheenjohtajaa: vasemmalta Michael Hornborg, Esa Härmälä, Heikki Haavisto, Toivo T. Pohjala ja Juha Marttila vuonna 2010.

Pekka Väisänen

Ekki Vuotila

Kahdeksan puheenjohtajaa

MTK:n puheenjohtajia on sadan vuoden aikana ollut vain kahdeksan.

Ensimmäinen puheenjohtaja oli maatalous- ja metsätieteiden tohtori, professori **Juho Jännes**. Hän toimi MTK:n johtotehtävissä joitakin katkoksia lukuun ottamatta lähes neljä vuosikymmentä. Hän oli vuoteen 1934 tuottajajärjestön valtuuskunnan ensimmäinen puheenjohtaja, ja kun MTK:n valtuuskunta seuraavana vuonna muuttui johtokunnaksi, sitä luotsaamaan valittiin Jännes.

Juho Jännes toimi johtokunnan puheenjohtajana vuoteen 1954 saakka. Jänneksen aikana MTK kasvoi tärkeäksi maatalouspolitiikan vaikuttajaksi, ja maa-

taloudesta luotiin pohja itsenäiselle Suomelle. Jänneksen toimiensa muissa tehtävissä MTK:n ruorissa oli vuosina 1918–22 maanviljelysneuvos **Bjarne Westermarck**.

Kun Jännes vetäytyi tuottajajärjestön johdosta, tehtävään valittiin agronomi **Veikko Ihamuotila**. Hän oli MTK:n puheenjohtajana vuosina 1955–75. Hänen jälkeensä MTK:n puheenjohtajana toimi agronomi, oikeustieteiden kandidaatti **Heikki Haavisto**.

Kun Haavisto nimitettiin toukokuussa 1993 ulkoministeriksi, MTK:n valtuuskunta valitsi puheenjohtajan sijaiseksi agronomi **Toivo T. Pohjalan**. Ulkoministeritehtävän jatkuessa Haavisto jätti eronpyyntönsä MTK:n

puheenjohtajan tehtävästä valtuuskunnalle.

Valtuuskunta valitsi uudeksi puheenjohtajaksi agronomi **Esa Härmälän**, joka aloitti puheenjohtajana toukokuussa 1994. Härmälä oli puheenjohtajana kevääseen 2006, jolloin hän siirtyi lannoiteteollisuusliiton, Efman, toimitusjohtajaksi Brysseliin.

Vuosina 2006–09 MTK:n puheenjohtajana toimi maatalous- ja metsätieteiden maisteri **Michael Hornborg**. Kun Hornborg siirtyi päätoimiseksi viljelijäksi Lohjalle, huhtikuussa 2009 puheenjohtajaksi valittiin simolainen maatalous- ja metsätieteiden tohtori **Juha Marttila**.

Ihamuotila, Haavisto ja Pohjala saivat myöhemmin ministerin arvonimen.

Juho Jännes

Bjarne Westermarck

Veikko Ihamuotila

Viestilehtien arkisto

Pohjolan viljelijä- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöelimen NBC:n yleiskokous pidettiin Savonlinnassa heinäkuussa 1963.

Viestilehtien arkisto

Kauraa laitetaan seipäille Tuusulassa syyskuun alussa 1958.

Erkki Voutilainen

MTK OLI PERUSTAMASSA YLEÄ

MTK oli mukana myös maaseutuun kohdistuvan radiotoiminnan aloittamisessa Suomessa. Ajatus oli lähtöisin MTK:n johtokunnan puheenjohtajalta Juho Jännekseltä. Helmikuussa 1925 MTK:n kokoushuoneistossa oli pieni lähetyshuone, josta radio-ohjelmat lähetettiin. Sieltä ne siirrettiin puhelimitse radiopataljoonan lähetysasemalle Helsingin Katajanokalle, josta varsinainen radiolähetys tapahtui.

Syksyllä 1925 perustettiin Maatalousjärjestöjen radiotoimikunta, jolle annettiin tehtäväksi maatalousväestölle tarkoitetun radio-ohjelman laatiminen ja lähettäminen. MTK oli aktiivisesti mukana erityisen radioyhtiön perustamisessa.

Kun Suomen Yleisradio sitten vuonna 1926 perustettiin, valittiin Juha Jännes hallintoneuvoston puheenjohtajaksi. Hän huolehti siitä, että maataloudelliset järjestöt ja osuustoiminnalliset keskusliikkeet liittyivät osakkaiksi.

MTK:lla on edelleen kourallinen Ylen osakkeita.

1990-luvulle tultaessa maataloustuottajaliittojen määrä väheni. Itä-Savon liitto yhdistyi Etelä-Savon liittoon vuonna 1991. Vuoden 2010 alussa Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maataloustuottajaliitot yhdistyivät Kaakkois-Suomen maataloustuottajaliitoksi ja Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liitot Pohjois-Suomen maataloustuottajaliitoksi.

Paikallisyhdistyksiä oli perustettu syyskuussa 1917 pidettyyn perustamiskokoukseen mennessä satakunta. Vuoden lopussa määrä oli 124. Vapaussota pysäytti järjestötyön, eivätkä kaikki vuonna 1917 toimintansa aloittaneet yhdistykset jaksaneet jatkaa toimintaansa vuonna 1918 eivätkä sen jälkeenkään. Vuonna 1926 yhdistysten määrä ylitti 300:n rajan.

Yhdistysten määrä oli suurin vuonna 1970, jolloin oli 446 yhdistystä. Vuoden 2016 lopussa oli 354 MTK-yhdistystä ja 72 metsänhoitoyhdistystä. Yhdistystoiminnan aktivoimiseen haluttiin kiinnittää erityisesti huomiota järjestämällä Yhdistysten teemavuosi 2013.

Järjestöuudistuksia

Jäsenmäärä kasvoi aluksi hitaasti. 1920-luvun alussa se oli noin 12 500. Toisen maailmansodan jälkeen jäsen-

määrä lähti nopeaan nousuun. Kesäkuussa 1945 jäsenmäärä oli ylittänyt sadan tuhannen rajan. 1960-luvulla rikkoutui 350 000 jäsenen raja.

50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi MTK järjesti jäsenhankintakampanjan. 1970-luvulle siirryttäessä jäsenmäärä oli suurimmillaan eli lähes 411 000 henkilöä. Sen jälkeen jäsenmäärä alkoi vähentyä viljelijöiden määrän pienenessä. Vuonna 2014 jäseniä oli hieman yli 140 000.

Merkittävä järjestöuudistus toteutettiin 2000-luvun alussa, kun MTK:n valtuuskunta hyväksyi 11 alueellista metsänomistajien liittoa MTK:n jäseniksi. Metsänomistajilla oli nyt mahdollisuus liittyä niiden jäseniksi. Metsänhoitoyhdistysten liittojen nimi muuttui metsänomistajien liitoiksi. Metsäjäsenten määrä jäi kuitenkin vajaaseen 6 000:een. Tosin aiemmin oli maataloustuottajayhdistysten jäsenenä jo yli 20 000 metsänomistajaa, joilla ei ollut maataloutta.

Vielä merkittävämpi uudistus toteutettiin vuoden 2015 alussa, jolloin 80 metsänhoitoyhdistystä voivat liittyä keskusliiton jäseneksi. Lähes kaikki liittyivät tuolloin. Samalla metsänomistajien liitot lakkautettiin.

MTK:n johtokunta 1995, jolloin johtokunnassa oli neljä naista. Eturivissä oik. Ritva Kautto, Martta Ahonen, Esa Härmälä (pj.), Anne Kylmäniemi, Sisko Mäkelä ja Virpi Siitonen (siht.). Takarivissä oikealta Esa Tiippana, Juhani Vento, Markku Nevala, Lauri Laitinen, Paavo Lintula, Timo Osara, Hannu Aho, Pentti Mänki, Mauri Eerola, Paavo Tuominen, Kyösti Harju, Reino Parkko, Heikki Heikkinen, Matti Turunen ja Janne Tiiri.

Markku Vuorensolan
pakina *Naiset ja valta*
löytyy osoitteesta
www.mtk.fi/vetaraanivarinaa

NAISET ESIIN

Ensimmäinen nainen

MTK:n valtuuskunnassa oli Pohjois-Savon liiton edustajana vuonna 1970 valittu agronomiemäntä **Kaisa Laitinen** Leppävirralta. Ensimmäinen nainen MTK:n johtokunnassa oli **Raili Puhakka** Anjalankoskelta. Hänet valittiin Kymenlaakson liiton edustajana johtokuntaan.

Vuoden 1994 alussa

naisten määrä johtokunnassa nousi neljään kaudeksi 1994–96: valituksi tulivat **Martta Ahonen** Etelä-Pohjanmaalta, **Ritva Kautto** Keski-Suomesta, **Anne Kylmäniemi** Lapista ja **Sisko Mäkelä** Pohjois-Pohjanmaalta.

Seinäjoen liittokokouksessa

vuonna 1997 hyväksytyn uudistuksen mukaan johtokunnan jäsenten määrä pudotettiin 10:een, ja vuonna 1999 aloittaneessa johtokunnassa oli vain yksi nainen.

Naiset osallistuvat

aktiivisesti myös kansainväliseen toimintaan. MTK:n johtokunnan jäsen **Kati Partanen** lisälmesta valittiin Maailman viljelijäjärjestö WFO:n naisten komitean puheenjohtajaksi vuonna 2015.

Valtuuskunnan koko kasvoi uudistuksen seurauksena. Mukaan tulivat myös metsänhoitoyhdistysten edustajat (20). Nyt valtuuskuntaan kuuluu 55 maataloustuottajien liittojen edustajaa. Yhteisöjäseniä voi olla enintään viisi. Tällä hetkellä yhteisöjäseninä ovat Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen Yhteismetsät ry.

Vuoden 2016 lopussa MTK-yhdistyksissä oli yli 125 000 jäsentä ja metsänhoitoyhdistyksissä lähes 210 000 jäsentä. Jäsenmäärä nousi näin ollen yli 330 000:n.

Metsäedunvalvontaa

1920-luvun lopulla alettiin kiinnittää huomiota metsäedunvalvontaan.

MTK:hon perustettiin vuonna 1928 metsäpoliittinen valiokunta metsänomistajien etuja valvomaan. MTK:n liittoneuvosto päätti joulukuussa 1932 metsänomistajien myyntijärjestön perustamisesta. Vauhditettiin myös metsänhoitoyhdistysten perustamista.

Vuonna 1934 perustettiin Metsäliitto Oy, Maataloustuottajain Keskusliiton metsänmyyntiosasto ajamaan metsänomistajain kaupallisia etuja.

1930-luvulla alettiin perustaa metsänhoitoyhdistysten liittoja. Vuonna 1941 oli 17 liittoa, joista kolme ruotsinkielisiä. Toisen maailmansodan jälkeen perustettiin Kainuuseen ja Lappiin liitot, jolloin verkosto kattoi koko maan.

Tässä vaiheessa alettiin miettiä valtakunnallisen keskuselimen perustamista. Pitäisikö se olla erillinen yksityismetsäpoliittinen järjestö?

Lopputuloksena oli, että MTK:n valtuuskunta hyväksyi marraskuussa 1942 ehdotuksen metsävaltuuskunnan perustamisesta.

Huhtikuussa 1947 MTK:n valtuuskunta ja metsävaltuuskunta tekivät päätöksen toimenpiteistä yksityismetsänomistajien metsäkaupallisen järjestäytymisen lujittamisesta. Sen tuloksena perustettiin Osuuskunta Metsäliitto toukokuussa 1947.

Tavoitteena oli saada kaikki Suomen yksityismetsänomistajat jäseniksi. Jäsenhankintaan innostettiin ponnekkaasti →

”**Jäsenhankintaan innostettiin ponnekkaasti.**”

Omenanpoimintaa Lohjan Virkkalassa syyskuussa 1956.

Ekki Vuotila

Metsävaltuuskunta käsittelee ajankohtaisia metsäpolitiikan kysymyksiä. Kuva on huhtikuun 1998 kokouksesta, jolloin Olavi Peltola oli juuri valittu metsävaltuuskunnan puheenjohtajaksi.

Puun hintasuositussopimuksia ei voitu enää 2000-luvulla tehdä. MTK kehitti Puumarkkinat.fi-verkkopalvelun metsänomistajien avuksi.

Kaupallista järjestäytymistä

Kaupallinen järjestäytyminen sai alkunsa jo 1900-luvun alussa. Toimeenpanevana voimana oli Pellervo-Seura, jonka organisaation osuuskuntapohjainen jäsenyyteen sidottu osuustoiminta-ajattelu oli sitoutumista MTK:n kautta osuuskuntaan ja siitä Pellervo-Seuraan.

1970–80-luvuilla puhuttiin MTK:ssa edelleen painokkaasti kaupallisesta järjestäytymisestä keskeisenä osana ammatillista ja edunvalvonnallista järjestäytymistä.

Tuotannollinen osuustoiminta ei suinkaan ollut helppoa liiketoimintaa. Historia kertoo osuustoiminnan jos ei ihan konkurssista niin suurista vaikeuksista kuitenkin. Osuustoiminta katsottiin usein ”kolhoositoiminnaksi”. Osuusmaksuja ei nähty sijoituksena omistamiseen tai markkinointiin, ne olivat vain rasitteita. Myös toiminnan taloudellinen tulos oli heikkoa, poikkeuksena ehkä maito ja osuusmeijerit.

Omassa työssäni, Maataloustuottajain Pohjois-Hämeen liiton järjestökonsulenttina, 1970–80-luvuilla kaupallinen järjestötyö oli jokapäiväistä toimintaa. Olimme MTK-liittona oikeastaan maakunnan tuottajaosuustoiminnan järjestöosasto. Yhteistyö oli kenttätöitä muun muassa osuustoiminnan jäsenyyden ja markkinaosuuden kasvattamiseksi. Työ oli mielenkiintoista, osin myös raskasta. Kyseessä oli ihmissuhdetyö, ja siksi se oli erityisen palkitsevaa.

Nykyään puhumme samasta asiasta nimellä markkinaedunvalvonta. Ehkä hieman laajennetuin tavoittein, mutta paljon voisimme ottaa oppiakin. Eroa kuitenkin on se, että tänä päivänä ei tunneta samanlaista yhteenkuuluvaisuutta ja sitoutuneisuutta kuin vielä esimerkiksi 25 vuotta sitten.

MARKKU VUORENSOLA

muun muassa Maataloustuottaja-lehdessä 1940-luvun loppupuolella.

Puun hintaneuvottelut

Metsänomistajilla oli jo 1930-luvulla huoli siitä, että teollisuus määräsi hintatason ja metsänomistajat olivat ikään kuin altavastajan asemassa.

Toisen maailmansodan jälkeen teollisuus ja MTK:n metsävaltuuskunta alkoivat käydä puunhintaneuvotteluja ja tehdä sopimuksia. Hintasuositussopimukset vakiintuivat 1970-luvun lopulla. Puukaupan järjestäjien, MTK:n ja metsäteollisuuden, väliset yksityiskohdalliset keskeisiä puutavaralajeja koskevat hintasuositussopimukset olivat voimassa koko maassa 1990-luvun alkuun saakka.

Kotimainen kilpailulainsäädäntö ja EU:n säännökset vaikuttivat siihen, että hintasuosituksista jouduttiin luopumaan. Tämän jälkeen metsänomistajien piti toimia avoimilla puumarkkinoilla.

MTK alkoi tuottaa hintainformaatiota metsänhoitoyhdistyksille ja sitä kautta metsänomistajille ja rakensi erityisen informaatiojärjestelmän. Huhtikuussa 2013 hintainformaatio puun hinnoista parani, kun MTK lanseerasi sähköisen Puumarkkinat.fi-puuntarjontaportaalin

Maataloustuottajat pitivät kesäjuhlia eri puolilla Suomea. Kuva on Ilmajoelta vuonna 1928.

Vuonna 1926 maataloustuottajain kesäjuhlat pidettiin Porissa.

MTK aloitti vuonna 1946 elo- ja työjuhlien järjestämisen kaikissa tuottajayhdistyksissä elokuun viimeisenä sunnuntaina. Lisäksi järjestettiin samaan aikaan valtakunnallinen juhla. Kuva Hämeenkyrössä pidetystä juhlasta 29.8.1948.

Kuvat Vestilientien arkisto

yhdessä metsänhoitoyhdistysten kanssa. Kuluvana vuonna se yhdistettiin osaksi Kuutio.fi-puukauppapaikkaa.

Puukauppakartelli nousi esiin vuoden 2009 lopussa, kun markkinaoikeuden antaman päätöksen mukaan metsäyhtiöt UPM-Kymmene, Stora Enso ja Metsäliitto olivat syyllistyneet valtakunnalliseen kiellettyyn hintayhteistyöhön vuosina 1997–2004. MTK neuvoi metsänomistajia ja teki laskelmia mahdollisista metsänomistajien kärsimistä menetyksistä.

Metsälakeja muutettiin

Useita metsälakeja säädettiin jo 1920-luvulla.

Vuonna 1928 säädettiin yksityismetsälaki, jolla yksityismetsänhoidon edistämistyö siirrettiin maanviljelysseuroilta metsänhoitolautakunnille.

Samana vuonna eduskunta hyväksyi lain määrärahojen varaamisesta soiden kuivatukseen metsätaloudellisia tarkoituksia varten ja lain maan ostamiseksi valtion metsätalouden laajentamiseen.

Metsänomistajille tärkeä asia oli metsän kelpuuttaminen luottojen vakuudeksi. MTK tekikin tästä vuonna 1928 aloitteen, jonka eduskunta seuraavana

vuonna hyväksyi. Lähes 10 vuoden kamppailun jälkeen MTK:n vireille panema esitys puutavaran mittaustaista hyväksyttiin eduskunnassa.

1960-luvulla metsälakeja alettiin uudistaa. Se kävi hitaasti, koska eri tahoilla oli erilaisia intressejä. Vuonna 1967 yksityismetsälaki, laki metsälautakunnista ja metsänparannuslaki saatiin valmiiksi.

Seuraava metsälainsäädännön kokonaisuudistus toteutettiin 1980- ja 1990-luvuilla. Lakeja uudistettaessa nousivat ympäristönäkökohdat vahvasti esiin. Metsäsertifiointi ja metsien suojeleminen olivat tärkeitä aiheita 2000-luvulle tultaessa. Myös metsien merkitys biotaloudessa nousi yhä vahvemmin esiin.

Samanaikaisesti metsälakien kanssa uudistettiin luonnonsuojelulakia.

2010-luvulla on uudistettu metsälaki, samoin puutavaranmittauslaki ja laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta, joka sai uuden nimen, metsätuholaki.

Metsätaloutemme soveltuvaa metsäsertifiointijärjestelmää ryhdyttiin valmistelemaan vuonna 1996. Ensimmäiset PEFC-sertifikaatit myönnettiin →

Markku Vuorikari

Metsäsertifioinnissa säilytetään metsäluonnon monimuotoisuus sekä metsien kulttuuri- ja virkistysarvot samalla, kun harjoitetaan suunnitelmallista metsätaloutta.

Elokuussa 1998 MTK toteutti Perälautaviestin hallituksen budjettiriihen kynnyksellä. Viesti päättyi Helsingin Senaatintorille.

Agenda 2000:sta huolestuneet viljelijät järjestivät joukkokokouksen Helsingin Messukeskuksessa Kalevalan päivänä 1998. Koolla oli yli 2 000 viljelijää.

Marraskuussa 1999 järjestettiin suurmielenosoitus 141-tuen jatkamiseksi. Mielenosoitukseen Helsingissä osallistui 8 000 viljelijää eri puolilta Suomea.

vuoden 1999 lopulla. Syksyyn 2001 tultaessa koko maa Ahvenanmaata lukuun ottamatta oli sertifioitu.

Maanomistuksen tärkeys

Maanomistuskysymykset ovat olleet MTK:n tärkeintä edunvalvonnan aluetta järjestön perustamisesta asti.

Tilatonta väestöä ja torppareita oli 1910-luvulla yli puolet maatalousväestöstä. Tilanteeseen toi helpotusta torpparivapautuslain säätäminen lokakuussa 1918. Maatalousväestöstä jäi tilattomiksi edelleen 20 prosenttia. Pienten maatiilojen määrä kasvoi.

Vuonna 1922 säädettiin Lex Kallio, laki maanhankinnasta asutustarkoitukseen. Tällöin torpparit ja yhä maattomat saattoivat lunastaa lisämaata edullisesti.

Vuonna 1936 säädettiin asutuslaki. Tällöin katsottiin, että tilattomien asutustoiminta oli saatu päätökseen. Tämän lain pohjalta toimittiin vuoden 1955 maankäyttölakiin saakka.

Asutuslain mukaan valtion tuli harjoittaa asutustoimintaa itsenäisen pienviljelijäväestön lisäämiseksi ja tukemiseksi sekä maaseudun asunto-olojen parantamiseksi. Tärkeä oli lain rakennepoliittinen periaate, jonka mukaan

asutuspolitiikan päätavoite oli lisämaan hankinta lukuisille perhevilmäjäkokoja pienemmille tiloille.

MTK:n kanta oli se, että pakolla ei maata voinut ottaa, varsinkaan lisämaaksi, maanviljelijöiltä, jotka olivat koko ajan kantaneet raskaimman taakan asuttamisen toteutumisessa.

Menetettyjä maa-alueita

Aivan uudessa tilanteessa oltiin talvi- ja jatkosodan jälkeen. Talvisota ajoi yli 440 000 karjalaista kodeistaan maaliskuussa 1940. Asia järjestettiin pika-asutuslailla. Sen soveltamisessa, muun muassa luovutettavan maan laadusta, oli erilaisia näkemyksiä myös MTK:n luottamuselimissä.

Jatkosota syttyi kesäkuussa 1941. Suomi valloitti jatkosodassa menetetyt alueet takaisin. Osa luovutettujen alueiden asukkaista palasi kotiseudulleen. Heidän oli kuitenkin palattava takaisin, kun Neuvostoliitto käynnisti suurhyökkäyksen kesäkuussa 1944. Nopeasti välirauhan solmimisen jälkeen hallitus asetti komitean valmistelemaan maanhankintalainsäädäntöä. Komitean puheenjohtajana oli MTK:n puheenjohtaja Juho Jännes.

Esisijaiset maanhankintakohteet olivat valtion maat ja vapaaehtoisin kaupoin hankittava maa. Jos näin ei saataisi riittävästi maata, voitaisiin pakolonastaa lisämaata. Aktiivitat olivat toissijaisia luovuttajia.

Koska MTK:n jäseninä oli sekä maan luovuttajia että vastaanottajia, järjestö halusi tässä tilanteessa säilyttää jäsenistönsä sisäisen yksimielisyyden. Perustettiin Maanomistajain Liitto ajamaan luovutusvelvollisten asemaa.

Ympäristö- ja suojeluasioita

Kun sodan jälkeen oli selvitty asutustoiminnasta, 1960-luvulla alkoivat paineet maanomistusta kohtaan kasvaa. SDP oli saanut vaalivoiton vuoden 1966 eduskuntavaaleissa. Demarivetoisten hallitusten aikana valmisteltiin rakennuslain uudistusta ja valmistui hallituksen esitys rannansuojelulaki.

Käsittelyssä olivat vesilain muuttaminen, ulkoilulaki ja maapaketti. MTK joutui usein ankaraan torjuntataisteluun puolustaessaan maanomistajien oikeuksia.

MTK sai 1980–90-lukujen taitteessa myönteistä huomiota tekemällä oman ympäristöohjelman. Ohjelmaa on uusit

Helsingin jäähallissa järjestettiin lokakuussa 1991 mielenosoituskokous, johon osallistui 15 000 viljelijää. Jäähallista osanottajat marssivat Eduskuntatalolle, jossa he luovuttivat kokouksen kannanoton eduskuntaryhmien edustajille.

Kari Salonen

Mikko Siitonen

Maaliskuun 2016 traktorimarssiin Helsingin Senaatintorille osallistui yli 5 000 viljelijää ja 700 traktoria. MTK:n järjestämä marssi voitti yleisöäänestyksen vuoden 2016 parhaasta mahdollisuusviestintäteosta.

MIENENOSOITUSTEN VUOSIKYMMEN

Lokakuussa 1991 Helsingin jäähallissa järjestettiin suurkokous, johon osallistui 15 000 osanottajaa. Jäähallista viljelijät marssivat Eduskuntatalolle, jossa he luovuttivat kokouksen kannanoton. Mielenosoituskokouksena tämä tilaisuus on ollut suurin MTK:n historiassa.

Kalevalan päivänä 1998 Agenda 2000:sta huolestuneet viljelijät järjestivät joukkokokouksen Helsingin Messukeskuksessa. Koolla oli yli 2 000 viljelijää.

Elokuussa 1998 MTK toteutti "Perälautaviestin" hallituksen budjettiriihen kynnyksellä. Viesti päättyi Helsingissä Senaatintorille.

Helmikuussa 1999 noin tuhat viljelijää osoitti mieltä Senaatintorilla Agenda 2000 -esitysten johdosta. Viljelijät vaativat täyttävä korvausta Agendan aiheuttamista menetyksistä. Suomalaisia viljelijöitä osallistui myös Brysselissä pidettyyn mielenosoitukseen.

Marraskuussa 1999 järjestettiin suurmielenosoitus 141-tuen jatkamiseksi. Mielenosoitukseen osallistui 8 000 viljelijää eri puolilta Suomea. Eduskuntatalon edessä pidettiin puheita ja marssittiin sen jälkeen Messukeskuksen viereiselle pallokentälle. Siellä osanottajat esittivät vaatimuksia maatalouden tilanteen korjaamiseksi.

tu 2000-luvulla. MTK:lla on myös metsätalouden ympäristöohjelma.

Syksyllä 1995 EU:ssa hyväksyttiin Suomen ympäristöohjelma. Heti alussa ohjelmaan oli osallistumassa noin 80 prosenttia maatiloista.

1990-luvun lopussa käytiin kiivasta keskustelua Natura 2000 -ohjelmasta. Prosessi lähti liikkeelle vuonna 1997, jolloin ympäristöministeriö teki ehdotuksen suojeltavista alueista – pakkosuojelusta. Tehokkaalla toiminnalla MTK sai rajauksia Natura-verkoston laajuuteen. MTK vei Natura-asian EY-tuomioistuimeen mutta ei saanut valitusoikeutta.

Vapaaehtoinen Metso

Koska pakkosuojelusta oli huonoja seurauksia, etsittiin mahdollisuuksia vapaaehtoiseen luonnonsuojeluun. Vuonna 2008 käynnistyi kokeiluluontoisesti metsien monimuotoisuutta turvaava vapaaehtoinen Metso-ohjelma, johon metsänomistajat lähtivät kiitettävästi mukaan. Ohjelma jatkuu edelleen.

Vesiensuojeluasiat olivat vahvasti esillä 2010-lukua lähestyttäessä. EU-jäsenyyden myötä keskusteluun nousivat lintudirektiivi ja luontodirektiivi, jotka ovat EU:n tärkeimmät luonnonsuojelusäädökset. →

”MTK laati oman ympäristö-ohjelman.”

Maataloustuloneuvottelut MTK:n ja valtion edustajien välillä olivat usein tiukkoja, mutta joskus oli aihetta hymyynkin. Kuva on vuodelta 1986.

Aika ajoin MTK on neuvotellut tuotannonrajoittamistoimista. Joinakin vuosina luonto on hoitanut rajoittamisen, kuten katovuonna 1957.

Syyskuussa 1994 Tampereella pidetty liittokokous otti kielteisen kannan EY-jäsenyyteen.

Tulopolitiikan taitaja

Liisa Sauli oli yli 30 vuotta toisen maailmansodan jälkeisen maatalouspoliittisen lainsäädännön parhaita asiantuntijoita. Maataloustulolaki muodostui niin monimutkaiseksi, että Sauli oli yksi sen harvoista todellisista ymmärtäjistä.

Sauli teki uraauurtavaa työtä hallituksen 2.10.1958 asettaman laajapohjaisen komitean sihteerinä. Komitean, jonka puheenjohtajana toimi professori **Nils Westermarck**, tehtävänä oli kartoittaa maatalouden tuotantotavoitteet, joiden tuli muodostaa perusta maatalouden kokonaisohjelmalle.

Kuhmalahdella Pohjois-Hämeessä syntynyt Liisa Sauli (1917–2014) valmistui agronomiksi 1943 ja väitteli maatalous- ja metsätieteiden tohtoriksi 1952. Hän oli MTK:n tutkimusosaston päällikkö vuodesta 1954 vuoteen 1979 ja tulopolitiisissa erityistehtävissä MTK:ssa vuosina 1979–1981. Hänelle myönnettiin professorin arvonimi vuonna 1978.

”Sota johti elintarviketupulaan.”

2010-luvun kuumia puheenaiheita ovat olleet muun muassa ilmastonmuutos ja siihen liittyvät hiilinielut sekä Itämeren suojeleminen.

2000-luvulla käytiin myös kamppailua haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen sisällöstä. MTK ajoi voimakkaasti lievennyksiä asetukseen, joka saikin järkevämmän muodon ja hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2016.

Leipälajina tulopolitiikka

Jo 1920-luvulta alkaen valtiovalta on tehnyt erilaisia toimia maataloustuotteiden kotimaisen hintatason turvaamiseksi.

MTK:n perustamisvaiheessa elettiin epävakainta aikaa. Hintatason turvaamiseksi oli jo 1920-luvulla otettu käyttöön viljatullit sekä sianlihan ja kananmunien vientipalkkiot. 1930-luvulla vientipalkkiojärjestelmä laajeni kattamaan myös voin ja juuston, joiden tuotanto ylitti tuolloin kotimaisen kysynnän.

Toinen maailmansota muutti tilanteen. Tuotantovälineiden niukkuus aiheutti tuotannon laskun, joka johti elintarvikkeiden puutteeseen. Sitä lisäsi valtiovalan inflaation hillitsemiseksi aloittama hintasäännöstely. Seurauk

MTK:n valtuuskunta piti ylimääräisen kokouksen elokuussa 1995. Valtuuskunnan lähetystö jätti pääministeri Paavo Lipposelle kannanoton, jossa tuotiin esiin maanviljelijöiden vaikeutunut taloustilanne EU-jäsenyyden alettua.

Jaana Kankaanpää

EU:n maatalouskomissaari Dacian Ciolos vieraili kesällä 2010 Suomessa. Vierailukohteenä oli muun muassa Aino ja Antti Sivosen lypsykarjatala Kontiolahdella. Seurueeseen kuului myös maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila.

Viestilehtien arkisto

MTK on käynyt tiukkoja neuvotteluja EU:n kanssa artiklan 141 sisällöstä ja jatkosta koko EU-jäsenyyden ajan.

sena oli liikakysyntä, jonka ratkaisemiseksi alettiin säännöstellä jakelua. Vuonna 1943 otettiin käyttöön leipäviljan tuotantopalkkiot. Ne merkitsivät tuottajahinnan korotusta, joka ei kuitenkaan vaikuttanut kuluttajahintaan.

Sodanjälkeinen elintarvikepula muuttui 1950-luvun puolivälissä ylituotannoksi. Taloudessa vallitsi voimakas inflatorinen kehitys.

SAK vaati suuria palkankorotuksia, joihin **Fagerholmin** hallitus oli suostuvainen. Se kumosi myös palkkasäännöstelypäätöksen. MTK vastusti korotuksia ja vaati korotuksia maataloustuotteiden hintoihin.

Yhteiskunnallinen tilanne pysyi levottomana 1940-luvun lopun ja 1950-luvun alun. SAK aloitti yleislakon maaliskuun alussa 1956. Samaan aikaan maataloustuottajat aloittivat maataloustuotteiden ja halkojen luovutussulun tiloilta.

Vahva neuvotteluosapuoli

Yleislakon ja luovutussulun seurauksena säädettiin ensimmäinen maataloustulolaki, joka astui voimaan 1.9.1956. Maataloustulojärjestelmä oli ollut kuitenkin voimassa jo marraskuusta 1952 saakka,

jota seuranneina neljänä satovuonna hintojen määrääminen perustui valtalain luonteisiin valtioneuvoston päätöksiin.

Myöhemmissä laeissa tulonlisästä päätettiin valtiovallan ja maataloustuottajajärjestön välisissä neuvotteluissa. Tulonlisä ja kustannusten korvaus annettiin maataloudelle tavoitehintatuotteiden hintojen korotuksina ja vuodesta 1962 lähtien osaksi myös hintapoliittisena tukena.

1980-luvulla oli voimakas ylituotanto, jonka vuoksi jouduttiin kehittämään monimutkainen hallinnollinen tasapainottamisvälineistö. Otettiin käyttöön kesannointi – pakollisesti tai lisähoukuttimin. Luotiin luopumiseläkejärjestelmä ja otettiin käyttöön pellonraivausmaksu. Vuonna 1969 oli jo otettu käyttöön peltojen paketointi ja lehmien tapporaha.

Maataloustulolaki turvasi viljelijöille kohtuullisen tulokehityksen. MTK oli vahva neuvotteluosapuoli ja pystyi ottamaan ratkaisuihin kaiken sen hyödyn, minkä laki salli. Maataloustuloneuvot-

teluissa käsiteltiin myös eläke- ja lomitussasioita, joita hoitamaan perustettiin Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela).

MTK:n valtuuskunta hyväksyi tuloratkaisut. Usein niistä jouduttiin äänestämään tai ratkaisu hyväksyttiin ”pitkin hampain”.

Kohti EU-jäsenyyttä

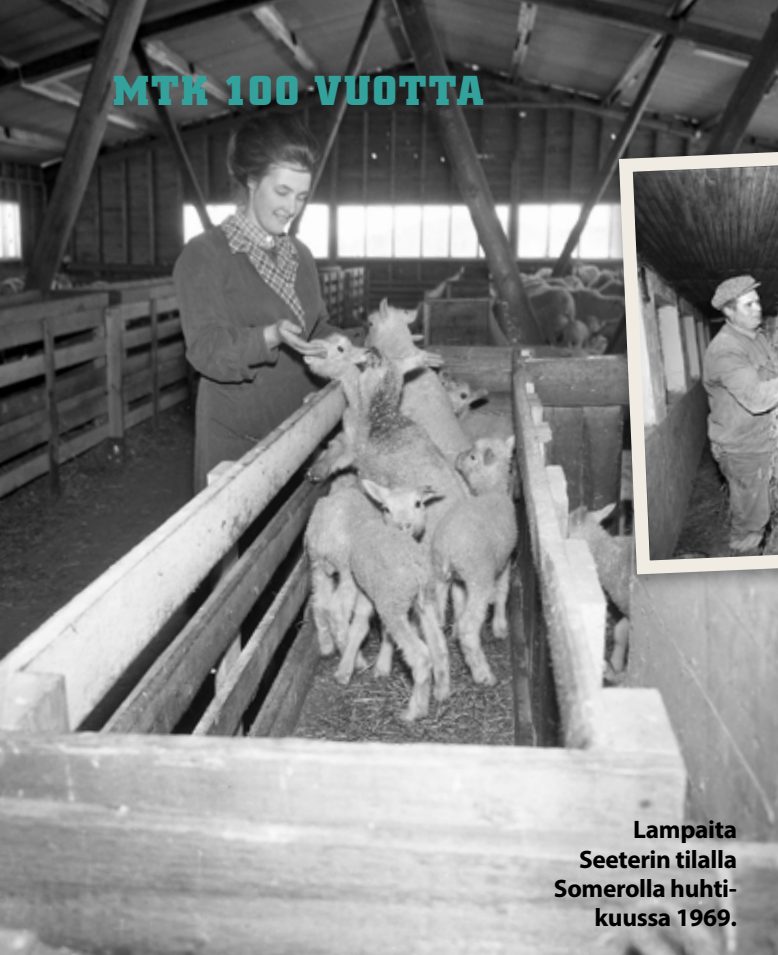
1990-luvun alussa olivat kauppapoliittiset asiat vahvasti esillä. GATT-neuvotteluissa kiisteltiin maatalouden asemasta. Eta-neuvottelut junnasivat paikallaan.

1990-luvun alku oli monin tavoin epävakaata aikaa. Neuvostoliitto romahti vuonna 1991, minkä seurauksena yyy-sopimus päättyi.

Se vaikutti Suomen suhtautumiseen EU:hun ja kaupan vapautumiseen.

Eta-neuvottelujen viivästyessä Suomessa käynnistyi keskustelu EY-jäsenyydestä. Myös vaikea maatalouspoliittinen tilanne sai viljelijät liikkeelle: viljan markkinoimismaksujen korotukset, leipäviljan hinnanalennukset, lannoiteveron korotus sekä naudan- ja sianlihan tavoitehintojen jatkuva alitus. →

”Usein tuloratkaisu hyväksyttiin pitkin hampain.”

Lampaita Seeterin tilalla Somerolla huhtikuussa 1969.

Erkki Voutilainen

Erkki Voutilainen

Lehmille annetaan heiniä Vehkalahden Metsäkylässä lokakuussa 1964.

Sokerijuurikkaan harventajia Lapinjärven Porlamilla kesäkuussa 1960.

Erkki Voutilainen

MTK yhdessä Pellervo-Seuran kanssa valmistautui muutokseen perustamalla yhteisen Brysselin edustuston. Se aloitti toimintansa 1.9.1991.

Haavisto ministerinä

Suomi haki keväällä 1992 EY-jäsenyyttä. Viljelijöistä valtaosa vastusti jäsenhakemusta ja jäsenyyttä. MTK järjesti syyskuussa 1994 liittokokouksen Tampereella aiheena EU-jäsenyys. Kokouksen kanta jäsenyyteen oli yksimielisen kieltainen. Jäsenyydestä pidetyssä kansanäänestyksessä puolesta oli 57 prosenttia äänestäneistä.

Edessä olivat vaativat jäsenyysneuvottelut, joissa oli tärkeää maatalouden aseman turvaaminen. MTK halusi tietyt reunaehdot liittymiselle.

MTK:n silloista puheenjohtajaa Heikki Haavistoa pyydettiin monien yllätykseksi ulkoministeriksi. Asiaa harkittuaan hän suostui ja otti tehtävän vastaan toukokuussa 1993. Ratkaisu kohensi merkittävästi Suomen maatalouden asemaa neuvotteluissa, jotka osoittautuivat erittäin vaikeiksi.

Tärkeitä olivat artikkelit 141 ja 142. Artiklaan 141 on palattu monta kertaa jäsenyyden aikana.

MTK oli saanut neuvotteluissa oikeuden kansalliseen tukeen, mutta neuvottelut tukipaketista hallituksen kanssa olivat vaikeat. Myös eduskuntakäsittely oli vaikeaa ja värikästä keskustallekin.

Suomen EU-jäsenyyden tultua voimaan epäiltiin MTK:n mahdollisuuksia vaikuttaa maa- ja metsätalouden asioihin tulevaisuudessa. MTK oli saanut vain neuvotteluoikeuden mutta ei sopimisoikeutta tukiin.

MTK korosti, että tuottajajärjestön vahva asema perustuu sille, että järjestö yhdessä viljelijäomisteisen jalostuksen kanssa on hankkinut itselleen strategisesti tärkeän aseman oman maan kansantaloudessa. Jatkossa MTK:n ja valtion neuvottelijat olivat samalla puolella pöytää ja EU:n neuvottelijat toisella puolella.

EU-jäsenyys oli suuri mullistus

Suomen liittyminen 1.1.1995 EU:n jäseneksi mullisti Suomen maatalouden ja elintarvikeketjun.

Suomi siirtyi kansallisesta ylikansalliseen maatalouspolitiikkaan ja suljetusta avoimeen elintarvikemarkkinaan. Maatalouden tuottajahinnat alenivat 40–50 prosenttia vuoden 1995 alussa. Alene-

mista on kompensoitu erilaisilla tuilla.

EU-jäsenyys merkitsi monenlaisten tukipäästösten tekoa (EU-tuet, kansalliset tuet) ja EU:n rakennerahastojen suomien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Neuvottelut kansallisesta tuesta muuttivat jatkuvaksi neuvotteluprosessiksi.

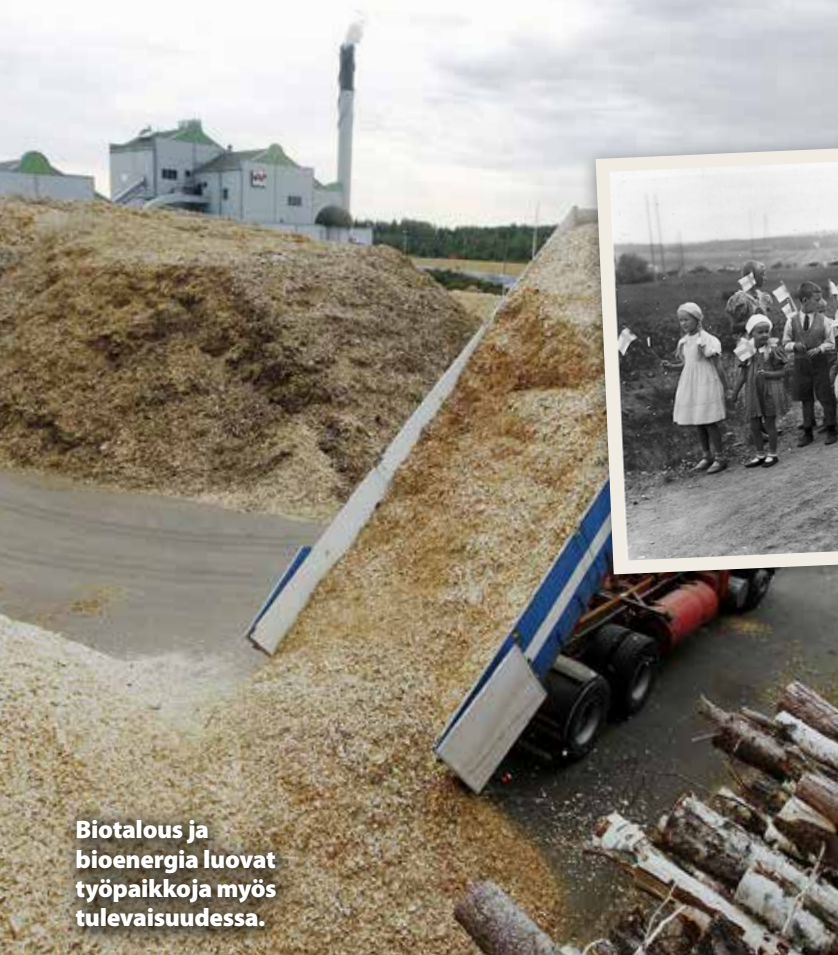
Keväällä 1995 aloitti **Lipposen** hallitus, joka ryhtyi rajuihin tukileikkauksiin. Perusteena oli valtiontalouden vaikea tilanne. MTK sai kuitenkin kovalla työllä torjutuksi osan leikkauksista.

Useita uudistuksia

EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (CAP) on vuosien saatossa uudistettu lukuisia kertoja. MTK on joutunut kamppailemaan suomalaisten maanviljelijöiden etujen turvaamiseksi.

Maatalouspolitiikkaa on yritetty yksinkertaistaa. Maatalouspolitiikan pienestä välitarkistuksesta on voinut muodostua kaikkien aikojen perusteellisin EU:n maatalouspolitiikan uudistus, kuten kävi vuonna 2003. Parhaillaan on lausuntokierroksella CAP 2020.

EU-jäsenyyden myötä aluepolitiikan työkaluihin tulivat strategiat ja ohjelmat ja niiden mukaisten hankkeiden toimeenpano.

Biotalous ja bioenergia luovat työpaikkoja myös tulevaisuudessa.

Markku Vuonkarin

MTK Hämeen arkisto

Lapset olivat innolla mukana MTK:n 20-vuotisjuhlassa vuonna 1937 Hämeenlinnassa.

Perunannosto on ollut tyypillinen koko viljelijäperheen yhteinen työ.

Erkki Voutilainen

MTK on vaikuttanut vahvasti niin Suomessa kuin EU:n eri toimielimissä lakien ja uudistusten valmisteluun. MTK:lla on ollut erittäin asiantunteva edustus muun muassa Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa ja EU:n tuottaja- ja osuustoimintajärjestössä Copassa sekä Euroopan metsänomistajajärjestössä.

Sosiaalipolitiikassa olivat merkittäviä saavutuksia 1970-luvulla eläke- ja lomitustajärjestelmien luominen.

2000-luvulla tärkeiksi asioiksi ovat nousseet työhyvinvointi, työterveyshuolto, kuntoutus, lomituspalvelut, eläke- ja muut sosiaaliturvaetuudet sekä aikuis- koulutusajan toimeentuloturva.

Kotimainen ruoka arvoonsa

EU-jäsenyysneuvottelujen alettua MTK:ssa ymmärrettiin, että uhka kotimaisten elintarvikkeiden häviämiseen kasvoi merkittävästi.

Alkoi Hyvää Suomesta -kampanja, joka toi Joutsenlipun elintarvikkeisiin. MTK alkoi toden teolla panostaa kuluttajatyöhön. Vuonna 1993 valmistui MTK:n kuluttajaohjelma. Pari vuotta myöhemmin perustettiin kuluttajatyöryhmä ja asioiden eteenpäin vieminen nimettiin yhden toimihenkilön tehtäväksi. →

Maaseutunuoret ovat järjestäneet monenlaisia tempauksia. Kuva on keuhkolla 2015 Farmari-näytellyssä järjestetystä terassisuunnistuksesta.

Kristiina Henell

NUORTEN TOIMINTAA

Nuorten merkitystä järjestön ja elinkeinon kannalta alettiin 80-luvulla ymmärtää yhä paremmin. Maaseutunuorten valiokunta aloitti toimintansa vuonna 1985. Jo aiemmin nuoret järjestivät monenlaisia tapahtumia.

Vuosi 2005 oli maaseutunuorten vuosi teemalla Nuori ja lupaava. Myös vuonna 2014 maaseutunuoret olivat esillä teemavuoden merkeissä. Vuotta kutsuttiin Intohimon vuodeksi.

Nuoret osallistuvat aktiivisesti myös kansainväliseen toimintaan. EU-maiden tuottajajärjestön Copan nuorisjärjestössä suomalaisnuorten panos on ollut merkittävä.

MTK:n opisto vihittiin käyttöön marraskuussa 1949. Kuvassa kolmannen peruskursin osanottajia tauolla.

Metsätöitä tehtiin hevos- ja käsipelillä vielä vuonna 1963. Lunta kaivetaan kuorittujen tukkien päältä.

MTK:n valtuuskunnan syyskokouksessa 1997 äänestettiin sääntöuudistuksen hyväksymisestä. Uudistus merkitsi muun muassa valtuuskunnan, johtokunnan ja liittokokouksen jäsenmäärän huomattavaa pienemistä.

Panostus on jatkunut 2000-luvulla. Kuluttajat ovat alkaneet entistä enemmän arvostaa suomalaista ruokaa. Haasteisiin vastaamiseksi MTK:hon palkattiin ruokakulttuuriasiamies vuonna 2007 ja liitettiin kuluttajatyö entistä kiinteämmin markkinaedunvalvontaan.

Kuluttajalähtöinen edunvalvonta on yksi MTK:n liittokokouksen 2002 hyväksymistä avaintavoitteista periaate- ja tavoiteohjelmassa.

Lähiruuan merkitys alkoi entistä enemmän nousta esiin. Alettiin muun muassa polkea lähiruokaviestejä asian esiin tuomiseksi.

MTK tervehti työtyytyksellä, että hallitus käynnisti suomalaisen ruuan edistämishjelman vuonna 2008.

Maaliskuussa 2009 MTK järjesti kampanjan suomalaisen ruuan ja työn puolesta. Tuottajat veivät veto-osuuksia paikallisille kuntapäätäjille ja kauppiaille.

Syksyllä 2012 MTK ja tuottajaliitot lähestyivät kuluttajia ja päättäjiä kampanjalla ”Miksi se joka tekee eniten, saa vähiten?”. Tempaus sai julkisuutta ja valittiin vuoden 2012 markkinointiteoksi.

Työ suomalaisen ruuan puolesta on jatkunut yhä monipuolisempana Herkujen Suomi -tapahtumineen, hankkeineen ja projekteineen.

Maaseutuyrittäjyyttä

1990-luvulla MTK alkoi panostaa näkyvästi maaseutuyrittäjyyteen.

MTK:n esityksestä saatiin vuonna 1988 maaseutuelinkeinojen neuvottelukunta, jossa oli mukana 11 järjestöä. Vuonna 1993 perustettiin MTK:hon maaseutuyrittäjätöryhmä, joka vuonna 1995 laajennettiin maaseutuyrittäjävaliokunnaksi.

Vuonna 1997 maaseutuyrittäjyys sai virallisen, sääntöihin perustuvan aseman. Se lisättiin yhdeksi jäsenryhmäksi.

Samana vuonna perustettiin Maaseutuyrittäjyyden edistämiskeskus, joka aloitti neljällä eri pilottialueella.

Valiokunnan asema muuttui yhä merkittävämmäksi vuonna 2002, kun MTK:n puheenjohtajasta tuli valiokunnan puheenjohtaja. Tuolloin oli myös maaseutuyrittäjyyden teemavuosi. Vuoden 2017 alussa valiokunnat uudistettiin perusteellisesti.

Maaseutuyrittäjyysasioita käsitellään jatkossa elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunnassa.

Mahdollisuuksien bioenergia

Energiapolitiikassa bioenergian merkitys on noussut yhä tärkeämmäksi.

2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä alkoivat energia-asiat nousta yhä enemmän esiin, erityisesti alettiin pohtia bioenergian mahdollisuuksia (metsäenergia ja peltoenergia).

Tosin jo esimerkiksi vuonna 1993 MTK oli mukana silloisen kauppa- ja teollisuusministeriön rahoittaman bioenergian tutkimusohjelman johtoryhmässä.

Bioenergian käytön kasvunäkymät ovat valtavat, todettiin bioenergiakonferenssissa vuonna 2007. Samana vuonna vahvistettiin MTK:n energiastrategia, jossa bioenergian käytön lisääminen on keskeisessä asemassa. Myös EU linjasi vuonna 2008 energiapolitiikkaa painottaen bioenergian merkitystä. Metsän merkitystä biomassan energiatuotannossa alettiin korostaa.

Metsä Groupin Äänekosken biotuote- tehtaan rakentamispäätös huhtikuussa 2015 oli erittäin suuri edistysaskel. →

”Työ suomalaisen ruuan puolesta on jatkunut.”

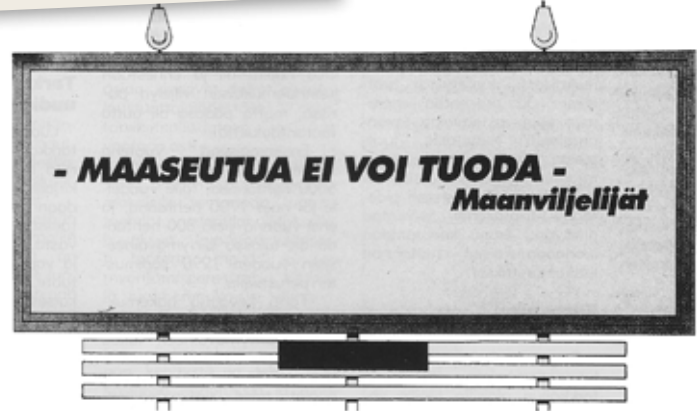
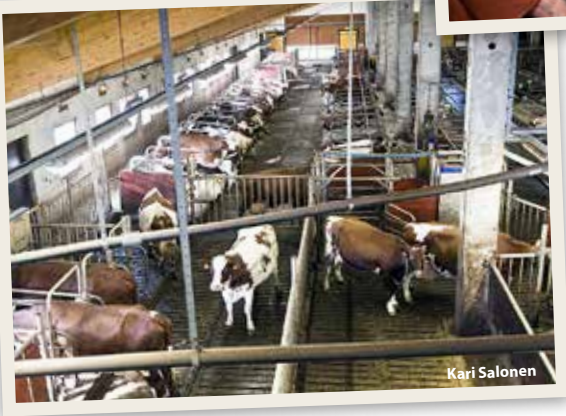

MTK:n tehokkaan toiminnan tuloksena 1970-luvulla saatiin loma myös karjatalouden harjoittajille. Myöhemmin lomapäiviä on saatu lisää ja lomaoikeutta laajennettu.

MTK on tuonut monin tavoin esiin kotimaista ruokaa muun muassa järjestämällä jo kuusi kertaa Herkkujen Suomi -tapahtuman Helsingissä Rautatientorilla.

Vuonna 1991 MTK järjesti Maaseutua ei voi tuoda -kampanjan, joka sai paljon huomiota.

Lomitus oli arka asia

Päätös viljelijäin eläkejärjestelmästä ei ollut helppo; se oli puhdasta politiikkaa. Puoluerajatkaan eivät ihan kohdanneet siinä. Jossakin määrin eläkelain säättämiseen vaikuttivat myös emännän asema ja tasa-arvokysymykset. Ennakopäätös se kuitenkin oli koko rittäjyyssektorille.

Jos eläkejärjestelmä oli politiikkaa, niin viljelijäin lomituslaki 1974 oli oikeastaan sattumaa ja kokonaan tuloneuvottelujen syytä. Lomitukselta oli puhuttu pitkään 1970-luvulla mutta vain niin sanottuna kodinhoitoapuna. Vasta, kun päädyttiin kotieläin-tuotannon työapuun, asian luonne muuttui.

Asia oli arka tuottajajärjestön sisälläkin. Tiedettiin muun muassa, että silloinen puheenjohtaja Veikko Ihamuotila ei ollut asian

kannalla. Toisaalta MTK-lainen "naisiasialiike" agronomi Kaisa Laitisen johdolla oli rohkeasti ilmoittanut, että maataloustuloneuvotteluista ei pidä tulla kotiin, jollei lomitusasiaa saada liikkeelle.

Muistan tuolta ajalta tuottajaliittojen puheenjohtajakokouksen, ilmeisesti vuodelta 1973. Olin silloin MTK:n opistolla valtuuskunnan puheenjohtaja **Toivo Hakamäen** autonkuljettajana ja sain seurata kokousta. Aistin, että nyt on tunnelma hyvin tiivis. Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Ihamuotila poistui kokouksesta. (Hän palasi kuitenkin myöhemmin.)

Hakamäki oli vaikean paikan edessä mutta keksi sitten diplomaattisen ratkaisun: valtuuskunta päätti selvittää asiaa seuraavia tuloneuvotteluja ajatellen.

Selvittelytyö tehtiin lähes sala-

poliisimaisella tavalla puheenjohtaja Ihamuotilan tietämättä. Valmistelusta vastasi agronomi **Heimo Tuomarila**, joka hoiti tuolloin sosiaalipoliittisia asioita MTK:ssa.

Seuraava tuloneuvottelukierros oli erittäin vaikea. Tuotteiden hintojen korotuspaineet olivat kovat, ja neuvottelut venyivät. Loppuvaiheen viimeinen sovittelupisara oli lomitusjärjestelmän valmistelun aloittaminen. Siihen ei juuri siinä vaiheessa tarvittu onneksi rahaa.

Samalla tehtiin suuri periaatteellinen päätös siitä, että maatalous osallistuu lomituskustannukseen siten, että maidon tuottajahintaa korotetaan vain 2 penniä litralta, kun todellinen korotustarve oli 4 penniä. Tämä periaate muistetaan ilmeisesti edelleenkin.

MARKKU VUORENSOLA

MTK:n nykyiseen johtokuntaan kuuluu jäseniä eri puolilta Suomea ja eri tuotanto-suunnista.

MT 9.1.2017

Jaana Kankaanmäki

MTK:n johtokunta kokouksessaan joulukuussa 2016. Puheenjohtajan paikalla (selin) Juha Marttila.

Salaojitusta Vihdin Vihtijärvellä syyskuussa 1959.

Erkki Voutilainen

Erkki Voutilainen

Lampaiden hoitoa Alhaisten kartanossa Hattulassa toukokuussa 1960.

Viestinnän uudet tuulet

MTK:n järjestölehti Maataloustuottaja alkoi ilmestyä 1928. Vuonna 2002 nimi muuttui MTK-Viestiksi, joka muuttui 2010-luvulla sähköiseksi jäsenkirjeeksi. Lisäksi ilmestyy eriaiheisia uutiskirjeitä. MTK hyödyntää yhä enemmän sähköistä viestintää.

Internet-sivuilla on keskeinen rooli viestinnässä niin jäsenille kuin sidosryhmille ja medialle. MTK:n väki osallistuu somekeskusteluihin aktiivisesti: puheenjohtaja tviittaa, Facebookissa keskustellaan.

Vuodesta 2013 alkaen on ilmestynyt Mainio-jäsenlehti, joka jaetaan kaikkiin maataloustuottajajäsenalouksiin.

Koulutukseen MTK alkoi panostaa jo 1940-luvulla perustamalla MTK:n opiston, joka aloitti toimintansa marraskuussa 1949. Alkuvaiheessa koulutusta annettiin erityisesti maataloustuottajayhdistysten luottamusmiehille. Peruskurssit olivat kolmen viikon mittaisia.

Vuonna 1991 MTK ja Pellervo-Seura yhdistivät koulutustoimintansa ja perustivat Pellervo-Instituutin. Se antoi liikkeenjohdollista ja edunvalvontaan liittyvää järjestökoulutusta. Nykyään järjestökoulutuksen toimihenkilöt kooluvat MTK:n järjestöryhmään.

Kurssitarjonta on kehittynyt ja sisällöt ovat muuttuneet ajan tarpeita vastaaviksi. Koulutusta annetaan myös maakunnissa. Kurssien kestoa on lyhennetty, ja valikoimaan on tullut myös verkkokursseja.●

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Agronomimatrikkeli 2010
- Ihamuotila, Risto: Maataloustuotteiden hinnanmuodostus. Maataloustuottajain Keskusliitto 1983.
- Kananen, Ilkka: Elintarvikepulasta omavaraisuuteen 1917–1949. Kirjayhtymä 1986.
- Kulha, Keijo K.: Karjalaiset Kanta-Suomeen. Gummerus 1969.
- Maataloustuottaja-lehdet 1928–2001
- MTK-Viesti-lehdet 2002–2012
- MTK:n vuosikertomukset
- Mäkinen, Riitta: Liisa Sauli, Kansallisbiografia
- Sauli, Liisa: Maatalousyhteiskunnasta teollisuusvaltioksi 1950–1980. Kirjayhtymä 1987.
- Suomen maatalous ja maaseutualueet 2005. MTT Taloustutkimus. Julkaisuja 105.
- Teräväinen, Erkki: Painamaton käsikirjoitus (MTK:n historia). 2017.
- Teräväinen, Erkki: Maaseudun tulevaisuus 100 vuotta, Suomen äänen kannattaja 1916–2016.
- Vesa, Mikko & Rahola, Pentti: Oraitien päälle – MTK talonpojan tukena EU-vuosien eloonjäämistaiselussa. Otava 2007.
- Väänänen, Jouko: Ohjakset omiin käsiin. Kirjayhtymä 1987.

Jäsenetusi Teboil Yrityskortilla

-3,19 snt/l

Polttoaineesta*

**Myös polttoöljyt
jäsenetuhintaan!**

* Alennuksen saa Teboil-huoltamoilta ja -automaattiasemilta lukuun ottamatta Teboil Express-automaattiasemia.

Lisätietoja:

www.teboil.fi/yrityskortti@teboil.fi

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä

100-vuotiaasta MTK:ta onnittelevat

Onnitellut 100-vuotiaalle ja kiitokset hyvästä yhteistyöstä.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

www.maajakotitalousnaiset.fi

PELLERVO
Suomalaista osuustoimintaa

pellervo.fi

KONEYRITTÄJÄT

Onnitelumme
100-vuotiaalle!

www.pam.fi

Palvelualojen
ammattiliitto
Servicefacket

Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry
onnittelee 100-vuotiaasta MTK ry:tä

MAASEUDUN TERVEYS- JA LOMAHUOLTO RY

Ruokatieto ja
Hyvää Suomesta -merkki
toivottavat onnea
100 -vuotiaalle MTK:lle!

118-vuotias painotalo onnittelee
100-vuotiaasta "nuorukaista"

JOENSUU | TAMPERE | NURMES | HELSINKI
p. 010 230 8400
www.punamusta.com

 punamusta
Vain yksi voi olla tällainen.

Lämpimät onnitellut satavuotiaalle MTK:lle!

Menestyksestä tulevaisuutta toivottaen,
Maaseudun Sivistysliitto

www.msl.fi

PUULIITTO

— MONTA HYVÄÄ SYYTÄ —

Veronmaksajain Keskusliitto onnittelee
100-vuotiaasta MTK:ta.

www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.

**Onnea
MTK!**

100

syitä kuulua liittoon
& syödä kotimaista!

SEL

ONNITTELUKUMME 100-VUOTIAALLE

ProAgria
220

Onnistumme yhdessä!

Onnea 100-vuotias MTK!

SUOMI
KASVAA
RUOASTA

Onnittelemme
100-vuotiasta!

Agronomiliitto
Agronomförbundet

ONNITTELUT
100-VUOTIAALLE!

k1katsastus.fi

KATSASTUS

SLC

Landsbygdens Folk

Våra bästa
gratulationer
till
100-åriga
MTK!

VI SKAPAR LANDET

MTK:n juhlamatkat Irlantiin

2.-6.10.2017
9.-13.10.2017

Lähde mukaan
MTK-liittojen upealle
juhlamatkalle Irlantiin!

Matkaohjelma sisältää
runsasti mielenkiintoista

ammattiasiaa Irlannin maatalouden eri
puolista. Lisäksi matka tarjoaa mahdolli-
suuden kokemustenvaihtoon sekä hetken
hengähtämiseen arjen kiireistä.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 28.7.2017 mennessä. Trio Travels Oy
(vastuullinen matkanjärjestäjä), puh. 020 756 8610 tai sales@triotravels.fi

Tutustu matkaohjelmaan osoitteessa www.triotravels.fi

Matkan hinta: **1465 eur**/hlö jaetussa
2 hh:ssa, 1hh-lisä 135 eur (sis. suorat
lennot Helsingistä, kuljetukset kohteessa,
****hotellit aamupalalla, muut ruokailut
ohjelman mukaisesti, runsas ohjelma,
suomenkielinen opas, MTK:n edustaja
matkanjohtajana). Trio Travelsin
palvelumaksu 15 eur/hlö. Kysy
myös kotimaan liittymälentoja.

Mainio
matkaseura

Iloinen
irlantilainen
elämänmeno

Tipperary ja
Dublin

Monipuoliset
tilavierailut

TRIO TRAVELS

Matka täynnä sisältöä

Uusi Golf Variant.

**Erittäin hyvin varusteltu.
Entistä edullisemmin.**

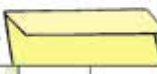

Uuden sukupolven innovaatiot tekevät Golf Variantin ajamisesta hauskeempaa, helpompaa ja turvallisempaa. Tutustu sen tiloihin ja laajaan vakiovarusteluun.

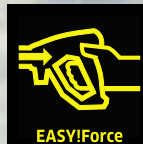
Teemme tulevaisuudesta totta.

Alk. 22 524 €

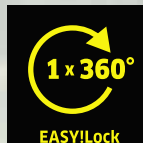

Volkswagen

 VESIHAUTA 	 MAMMA VIROA 				
 LENA KIMALUKSIA TYTÖ S EDESSÄANKIN 	 VIRTAA NORJASSA AITO LIKAI-SILLA ASTIOILLA 			ILTOJA PALJON SAVY TAPIO RAOTTUA 	 OSAA BISNESKIEURAT
Mikkeli JANKUTUS 	ASSISTENTIT SULKEMISIIN HEINÄMIES 			VIINIPIAIKKA VAARA 	KUPLA KUMPU-LAINEN
	-ELÄMYS ROINE 			BLOMBERG pyydys FINNAIR ENNEN 	SEPÄ JA SEPO OHUT- JA PAKSU- LAU-LAJA ELLIOT FRANKLIN KELLOJA
	EI MULLA OO KUULTOKUVAA! SUK-LAINEN SINI-SALO HARKKI 	ZO-LALTA KENKOU-VO-LAA 	 -K 		
ohjasi Saunan 			-K		

EASY!Force

EASY!Lock

KERAAMINEN
VENTTIILI

100% PESUTEHOA. RASITUS NOLLA.

Kärcher ammattipesurit EASY!Force-pesukahvalla.

- Minimoi puristusvoiman tarpeen pesukahvaa käytettäessä
- Turvallista, kevyttä työskentelyä
- Tiivis liitos käden käänteessä
- Kierrä 360° - kiinni on ja pysyy
- Täyskeraamiset venttiilipinnat = 5 kertaa pidempi käyttöikä
- Luja, kestävä liitos jota lika ei vahingoita

www.karcher.fi

Kärcher HDS 12/18 S kuumavesipesuri

- 180 bar, 1200 l/h
- EASY!Force-pesuvarusteet
- messinkipumppu keraamisilla männillä
- sh. 4975,- (sis. alv 24%)

KÄRCHER

makes a difference

TODELLINEN TYÖJUHTA

HYÖDYNNÄ JOPA **500 €-n**
MHY-/MTK-JÄSENETUSI!

KYSY LISÄÄ JÄLLEENMYYJÄLTÄSI.

UUSI TRAXTER

VALMIINA KAIKKIIN HAASTEISIIN.

Metsätyöt, maatalan hommat, metsästysretket... Traxter on suunniteltu hoitamaan kaikki hommat loppuun asti, ja vieläpä muita paremmin. Sen ansioihin voidaan lukea mm. moottoreiden tehokkuus ja olosuhteista riippumaton erinomainen pito, luokkansa suurin hyötykuorma ja vetomahdollisuudet, älykäs tekniikka ja monipuolinen työkyky sekä ajonautintoa parantavat innovaatiot.

TRAXTER PRO HD8 T1
18 190 €

TRAXTER PRO HD8 T1
18 990 €

TRAXTER CONVENIENCE HD8 T1
15 990 €

Hintoihin lisätään toimituskulut.

TUTUSTU UUTEEN TRAXTERIIN
OSOITTEESSA CAN-AMOFFROAD.COM

can-am

Tee tilaus numerosta
0800 166 266
tai netistä www.st1.fi

MTK

100 VUOTTA KASVUA

Yhteistyössä St1

Polttoöljyt koneisiin ja lämmitykseen

**Teho
OPTI**
Premium

St1 Teho Opti Premium
on käytössä edullisin
lämmityspolttoöljy.

MPÖ²
Premium

St1 MPÖ2 Premium -moottoriöljy
pitää koneen puhtaana
vaikeissakin olosuhteissa.

Lue lisää tuotteistamme www.st1.fi

Tilaa numerosta 0800 166 266

st1

www.st1.fi

Maaseudun Tulevaisuus onnittelee 100-vuotiasta MTK:ta!

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Asiallista uutisointia ja maalaisjärkeä.

**OLEMME MUKANA FARMARI-MESSUILLA
14.-17.6.2017 SEINÄJOELLA!**

Tervetuloa poikkeamaan osastollamme Seinäjoki Areenalla.

OSASTOLLA PALJON TUOTEUUTUUKSIA JA HUIPPUTARJOUKSIA!

Sundström

DIMEX
TOIMIVA TYÖVAATE

MTK:n jäsen, muista hyödyntää *jäsenetusi verkkokaupassamme: www.grolls.fi

*Tarkemmat tiedot jäsenedusta löydät MTK:n sivuilta.

ESPOO
Kartanoherrantie 7
02920 Espoo

PIRKKALA
Toivontie 1
33920 Pirkkala

RAISIO
Tuotekatu 12
21200 Raisio

VAASA
Myllärinkatu 17
65100 Vaasa

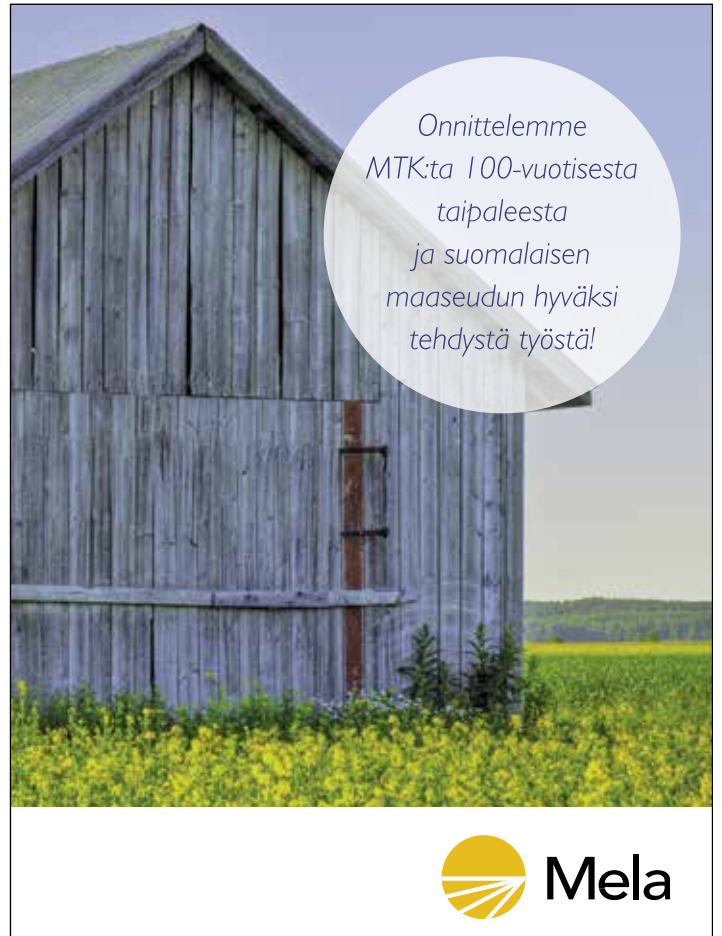
**Vaatteet ja
henkilösuojaimet
työhön ja vapaa-aikaan.**

GROLLS®
www.grolls.fi

100 v
maaseutuyrittäjien hyväksi
Lämpimästi onnitellen

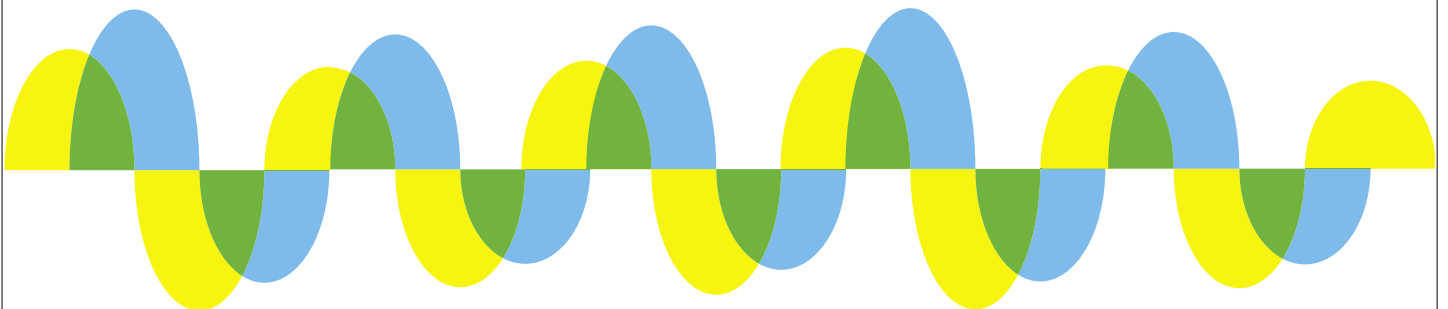

Maaseudun Työnantajaliitto
MTA

Älä maksa liikaa sähköstä!

Sähköhankinnan asiantuntijana Enegia hoitaa puolestasi kaikki asiaan liittyvät osa-alueet edullisimmalla mahdollisella tavalla.

Jo yli 500 MTK:n jäsentä on liittynyt
mukaan sähkön yhteishankintaan.

Lue lisää www.enegia.com/mtk

Enegia

Kun tekeville ei satu, kaikki voittavat.

Kun ilmat lämpenevät ja päivät pitenevät, riittää maatilayrittäjillä töitä. Katse kääntyy kesään, olo on toiveikas. Mutta toivo ei yksin saa jaksamaan.

Maatilayrittäjän arkea ymmärtävänä vakuutus Kumppanina ymmärrämme myös tämän. Haluamme tukea asiakkaidemme työssä jaksamista konkreettisilla ratkaisuilla: esimerkiksi hyvinvointia edistävällä Älyhenkivakuutuksella.

Tiesitkö, että **maatilayrittäjänä oma toimintasi ja huolellisuutesi vaikuttavat suoraan siihen, kuinka paljon vakuutusmaksuja maksat?** Asiakkaanamme saat tukea

turvallisuuden parantamiseen tilallasi, joka puolestaan näkyy sinulle pienempinä vakuutusmaksuina.

LähiTapiola on kumppani, joka palkitsee vahingottomuudesta. Kiitos asiakkaidemme esimerkillisen toiminnan ja yhteisen ennaltaehkäisevän työn, on tullut aika korjata satoa. Vuonna 2017 palkitsemme asiakkaitamme vahingottomuudesta laskemalla vakuutusten* hintaa 14 miljoonalla eurolla. Lisäksi uusitun liikennevakuutuksen jopa 80 % bonuksen saa nyt myös kakkos- ja kolmosautolle.

Kun vahinkoja sattuu vähemmän, kaikki voittavat. **Lue lisää lahitapiola.fi/maatilasi**

* Nykyiset koti- ja liikennevakuutukset, myös maatilavakuutuksissa.

